

Megjelenik naponta reggel.
Szerkesztőség. Kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sürögnyomtatás:
Közlöny, Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. :: Egyes szám 5 Lej. vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 16. szám.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

* Kedd, 1930. január hó 21.

Aradváros magyarsága megismerte vezéreit.

A Magyar Párt országos elnöke és a parlamenti csoport ismert képviselői Aradon. — Bethlen György gróf nagyjelentőségű beszéde. — Népgyűlés a Fehér Kereszt nagytermében. — Az aradi magyarság lelkesen ünnepelte vezéreit.

Bethlen György gróf, Parecz Béla dr., Szabó Béni, Gyárfás Elemér, Willer József dr. beszédei.

Eljöttek hozzánk a romániai magyarság vezérei, hogy messzire hangzó szavaikkal vigasztalást nyújtsanak nekünk, kisebbségi helyzetünkben. A magyarság vasárnapi közgyűlésén és népgyűlésén megismerte Arad és Aradmegye magyarsága vezéreit és abban a biztos, megnyugtató udatlanban hallgatta beszédeiket, hogy sorsunk jó kezekben van letéve. Nemcsak az ország magyarsága, hanem az egész Románia népe, politikusai Arad felé figyeltek most, mert ez a gyűlés volt hivatva eldönteni, hogy van-e erő, lelkesedés, kitartás az itt élő magyarokban, hogy harcukat tovább harcolják. A próbát kiállotta a magyarság. Leirhatatlan az a lelkesedés, az az öntudatos erő, ami magyar szívekben megnyilvánult ezen a vasárnapon. Aki nem tudott eljönni a gyűlésre, az is ott volt minden érzésével, minden gondolatával. Komoly és nagyjelentőségű kijelentéseket hallottunk a szónokok szájából és megtudtuk belőle azt, hogy az a nép, amelyben ennyi erő, ennyi akarat és kitartás van, mint Románia magyarságában, az a nép eredményesen fogja kiküzdeni igazságait. A magyarság tegnapi nagy napjának eseményeiről a következőkben számol be olvasóinak az Aradi Közlöny:

A Fehér Kereszt-szálloda emberek-

Bethlen György gróf üdvözli Arad magyarságát.

Hatalmas taps fogadta Barabás Béla dr. szívből jövő szavait, majd áhitatos csend közepette állott fel szólásra Bethlen György gróf, a romániai magyarság vezére:

— Mélyen tisztelt közgyűlés, tisztelt uraim, szeretett magyar testvéreim!

— Elsősorban is hálás köszönetet mondok azokért a megtisztelő és meleg szavakért, amelyekkel a mi, érdemekben megőszült, kiváló elnökünk, dr. Barabás Béla illetett engem. Nagy örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy Aradváros és Aradmegye magyarsága előtt beszéljek, mert úgy érzem, hogy ezzel egy elég régen fennálló adósságot törlesztek le. Kötelez engem, mint a Magyar Párt országos elnökét, erre a megjelenésre, nemcsak Aradváros magyarságának történelmi multja és az a körülmény, hogy az új államkeretek között ez a párttagozat páratlan fegyveremismeréssel tartott mindenkor kontaktust a kolozsvári országos központtal, — hanem megállapítom, hogy ez az adósságom kamatokkal is növekedett, mert az aradi magyarság a tíz év óta ráháruló időkben, amelyeket a hadiállapot is sokszor megnehezített, számos próbatételnél, példás bizonyítékokkal mutatta meg multjához és fajához való törhetetlen ragaszkodását. Ezek után méltóztassék megengedni, hogy a kiszámított időre való tekintettel, ne vegyem túlságosan igénybe az önök türelmét (*halljuk, halljuk!*) és ezért nem kívánok többé-kevésbé ismert dolgokat elismételni, hanem csak néhány, a jelen pillanatban fontos aktualitási problémát érintek.

Egy kis összehasonlítás.

Elmondja Bethlen György gróf ezután,

kel zsufolt emeleti nagytermében tartotta meg tegnap délelőtt 11 órakor a Magyar Párt népgyűlését. A gyűlésen nemcsak az aradmegyei és aradi magyarság vezérégyéniségei, hanem az országos Magyar Párt vezetői, gróf Bethlen György elnökkel az élükön, is részt vettek. Bethlen gróf kíséretében a gyűlésen megjelentek Gyárfás Elemér szenátor, Willer József képviselő, valamint Szabó Béni képviselő is. A tisztújító közgyűlés végeztével, nagy éljenzés közepette jelent meg a teremben Bethlen György gróf kíséretével. Barabás Béla dr. a következő szavakkal üdvözölte Aradmegye és Arad magyarsága nevében az Országos Magyar Párt elnökét:

— Szemtől szembe álltok most egymással, Arad és a megye magyarságának lelkes tömege és te, a közbizalomban és szeretetben álló vezérünk: gróf Bethlen György. Mélyéges szeretettel üdvözöllek itt közöttünk. Megfogod látni, milyen áhitattal és szeretettel fogják hallgatni szavaidat és meg fogod látni a jövőben, hogy az általad elhintett mag nem vész kárba, teremni fog és busásan meghozza gyümölcsét. Mert ha mi megértjük egymást, vezér és hadsereg, eredménye győzelemre kell, hogy vigyen. Isten hozott, üdvözöllek és arra kérek, nézz szemébe ennek a derék, jóra való magyarságnak.

hogy a legutóbbi időben újból élénk vita tárgyat képezi a román sajtóban és politikai életben annak a kérdésnek feltevése, hogy történelmi visszaillesztések szempontjából összehasonlításokat tesznek két kisebbségi sors közt, két különböző időben. Mindenki tudja, hogy Maniu kormányának fenn hirdetett sarkalatos programja a gyulafehérvári alapokmány. Ennek a gyulafehérvári okmány taglalásába nem bocsátkozok, mert az felesleges, improduktív, akadémikus elmélkedés lenne. Az utóbbi időben a parlamentben, de más politikai faktorok részéről is, — részben a kormányban helyet foglaló férfiak részéről — elhangzott az összehasonlítás: vajjon a magyar uralom alatt a kisebbségek, illetve az akkori nemzetiségeknek milyen életük volt, összehasonlítva azzal a bánásmóddal, melyben a román kormányok bennünket, itteni kisebbségeket kezelnek. Szembe kell néznünk ezzel a kérdéssel. És

meg kell állapítanunk, nemcsak a román közvélemény, de az egész művelt világ számára, a helyes igazságot. Ez az összehasonlítás román részről nem csekély elfogultsággal és rosszindulattal történik.

Hogy csak a jobbagyságról beszéljek, megállapítom, hogy amint az egész világon ez az intézmény dominált, úgy az akkori Magyarországon is nemcsak románok voltak jobbagyok, hanem magyarok is, mint ahogy az akkori nemesség és kiváltságosok körében is voltak másfajta is, Magyarországon, mint magyarok. Voltak román püspökségek nagyobb vagyonnal, mint a szegény protestáns egyházak püspökei. A határhozredek terület-

re nézve sokkal nagyobb vagyonnal rendelkeztek és rendelkeznek ma is, mint a magyar, vagy székely eredetű határhozredek. És ezzel szemben áll a mai állapot. Amikor elvették a hetvenezer holdnyi csiki határhozredek vagyont, míg a sokkal kisebb naszói és krassószörényi határhozredek vagyont meghagyták. Arról elfeledkeztek ezek az urak, hogy a magyar nemzet, nek akkor mennyit kellett harcolnia a germanizáló osztrák szellem ellen iskolai érdekekben.

Szívesen vállalnók a magyar nemzetiségi törvényt.

— Hallott-e valaki a régi Magyarországon csak halvány hasonmását is, az itt uralkodó névelemző rendszernek — mondotta.

Ha ez Magyarországon is létezett volna, nagyon sok most, Bucurestiben miniszteri bársonyszékben ülő férfi nem jutott volna idáig, mert anyai, vagy apai ágon, ha ugyanezt a rendszert alkalmazták ellene — feltétlenül magyarrá kellett volna válnia.

Hol láttak magyar hivatalokban olyan felirásokat, mint nálunk látunk:

csak az állam nyelvén szabad beszélni? Én magam román vidéken nőtem fel s tudom jól, hogy a mi vidékünkön járásbíró, szolgabíró, jegyző, állomásfőnök, nem beszélt legtöbbször másként, csak románul, mert hiszen a nép meg sem értette volna őket. Konkrét esettel is szolgálhatok, pontos adataim vannak róla. A magyar népszámlálás idejéről történt, hogy egy biharmegyei község görög keleti vallású lakossága, amely teljesen elvesztette anyanyelvét, a népszámláláskor magyar anyanyelvűnek vallotta magát, olyan skrupulózus volt az országos központi statisztikai hivatal, amely tudta, hogy a község románlakta terület, hogy

visszaküldte az okmányokat, amak a megállapítására, nem-e valamilyen tulbuzgó tisztviselő végzett hibás összeírást.

— Szíves örömet elfogadnám és elfogadnánk ma, hogy velünk szemben olyan törvényt hozzanak és alkalmazzanak, mint amilyen a magyar nemzetiségi törvény volt.

(Ugy van, ugy van!) Bekövetkezett az összeomlás ideje,

amelynek egyik előidézője volt a Wilson-féle gondolatoknak a közép-európai népek közvéleményébe való behatolása, amely a népek önrendelkezési és nemzeti autonómiáját hangoztatta.

Hívták-e a magyarságot Gyulafehérvárra?

Az új államalakulások számára és a megnagyobbodott államok részére a kisebbségek ellenőrzését nemzetközi kapcsolatok is elősegítik. Ez nem jelenti az állam szuverénitására való beavatkozást, vagy ahogy a sovinszta román sajtó feltüntetni szokta, az állam lealázását, mert akkor minden megkötött nemzetközi szerződés, amely kötelez valamire, az állami szuverénitására jelenti. És most megemlékezem az államalapító gyulafehérvári nemzetgyűlésről is. Nem vitatkozom arról, hogy junktimban van-e a nemzetközi szerződés és Gyulafehérvár, vagy junktimba hozható-e ez a két ügy. Arról sem vitázom, amit most legutóbb a parlamentben felvetettek, hogy vajjon a gyulafehérvári határozatoknak közjogi formai értelemben van-e jogi érvényük. Felvetették azt, hogy Gyulafehérvár nem lehet rájuk nézve kötelező, minthogy ők arra a magyarságot meghívták és a magyarság a meghívás darcára sem jelent ott meg.

A történelmi igazság az, hogy a magyarságot nem hívták. De ha meghívták volna, kétségtelen, hogy ott nem jelenhetett volna meg egyetlen magyar sem. (Helyeslés.)

Ezek olesó kifogások, csupán okkeresések arra, hogy ezáltal a valódi kötelező alól ki lehessen bujni. (Ugy van!) Vitázunk arról is, vajjon két-

oldalu szerződés-e Gyulafehérvár? Ezt nem lehet eldönteni, de végtelen szomorú tünet politikai életünkben, hogy ilyen labilis és nevéseges feltételekhez kötik ma a kormányon levők azt, hogy a gyulafehérvári okmány életben legyen-e, vagy papírronggyá váljék. Bármint mondanak, bármilyen elnevezést akarnak adni ennek, állítom, hogy Gyulafehérvár a keletkezésénél fogva az

ott hangsúlyozott jelentősége miatt fontosabb bármilyen formulánál, bármilyen törvénynél. Az egy olyan erkölcsi kötelezettséget ró időtlen időnkig az egész román nemzetre és különösen az erdélyi románságra, amelyet etikai szempontból lehetetlenség kötségbevonni és be nem tartani.

Ha ez mégis megtörténik, mi nem tehetünk egyebet, mint sajnálattal tudomásul vesszük, de hangsúlyozottan és történelmi felelősségünk tudatában kinyilvánítjuk érrevonatkozólag a mi egyenes ellentétben álló álláspontunkat és tiltakozásunkat. (Hosszantartó éljenzés.)

Ragaszkodunk az elveinkhez.

— Mert tisztelt uraim! Ugy áll a dolog, ahogy az általában szokott lenni.

A kormány ellenzéki korában mást vallott, mint amit tett egy esztendő uralma alatt. Nekünk nincs okunk félni az összehasonlítástól, mert az összehasonlítás semmiesetre sem üthet ki

Spicliket szabadítottak Erdély társadalmára.

Ezután rátérek a gazdasági helyzetre, amely bár az egész Európában érezteti hatását, de nálunk még különösebben nyomja a lakosságot, mint másutt. Minden izgató célzat nélkül kénytelen vagyok rámutatni Madgearu Virgil pénzügyminiszter drákói adótörvényére. Az államnak ügyelnie kell arra, hogy a közvélemény egy nagy része, mint nálunk most ne álljon úgy szembe az államhatalommal: mint ellenség. Ez az új törvény, amely az adóeltitkolás ellen szól, kijelentem, hogy az én véleményem szerint szinte belekényszeríti az embereket az eltitkolásba, amikor lehetetlen teherviselést kíván tőlünk. A modern pénzügytan tudománya csak a könnyen konstataható adatokat, például a föld- és házadót hajtja be úgy, ahogy a mostani pénzügyminiszter a nehezen konstataható adónemeket akarja megállapítani.

Ez a speciális adórendszer rászabadítja a polgárokat ebben a súlyos gazdasági helyzetben a spiclik, feladók és besugók tömegét és megbontja a társadalomban a szolidaritást.

Mert téved a pénzügyminiszter, ha azt hiszi, hogy az adózóképeséget törvénnyel lehet fokozni. Az adózó képességét csak a termelés emelésével lehet irányítani, de az ilyen törvények eléri azt, hogy jószándéku emberekkel telnek meg a börtönök s bár beinkasszálják a véres adómilliókat, ám az államnak nem lesz tényleges haszna, csak súlyos erkölcsi kára.

Ez az adópolitika összetéveszti a pénzügyi jogot a büntetőjoggal. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

Arad választói tudják kötelességüket!

— Pár szóval megemlítem, hogy a katolikus gimnázium nyilvánossági jogában mindezekig rosszakaratu információk miatt nem lehetett eredményt elérni. Végül is ilyen szabad mélyen tisztelt uraim megemlékezni a közeledő választásokról. A központnak az a felfogása ebben a kérdésben, hogy télviz idején nem akarjuk kitenni a polgárságot a fáradságnak és egyéb kellemetlenségeknek.

A község és megye, valamint a város közigazgatását nem kívánjuk összekeverni a politikával.

Mint hogy a helyi célkitűzések nem lehetnek összefüggésben az országos politikával. Ugy találtak helyesnek, hogy ahol annak szüksége fennáll, úgy kössenek a magyar párti tagozatok „választástechnikái” megállapodásokat és ez sok helyütt sikerült is. Én csak azt kívánom, hogy az legyen a főcél, minél súlyosabb és kedvezőbb számáranyu képviselést nyerjen ezekben a tanácsokban.

a volt magyar uralom kisebbségi politikájának hátrányára. Sőt megállapítom, hogy a multtal szemben nem haladással, hanem visszacsússzal állunk szemben.

Maniu Gyula kormányának terve, mint méltóztatnak tudni, egy kisebbségi törvény megalkotása. Meg kell állapítanom, hogy tekintettel az uralkodó kis király kiskorúságára, az alkotmány nem változtatható meg. Sajnos, már eddig is sok törvény van az elmúlt kormányok idejéből is, amely kisebbségi ügyekben nem hozott javulást.

A közigazgatási törvény például kimondottan kisebbségellenes.

De különben is a sok törvény, amit meghoztak, kimerítette a kisebbségi problémát, ilymódon szűkítették a keretek a kisebbségi törvény megalkotására. Mi azt kívánjuk, hogy a kisebbségi törvény számunkra kedvező legyen, azt kívánjuk, hogy annak megalkotásánál a jogok megadásának maximumát kapjuk meg. Ez a mi kívánságunk ebben a kérdésben.

Semmitéle jogfeladáshoz nem járulhatunk hozzá és ragaszkodunk azokhoz az elvekhez, amelyeket az általános európai közvélemény ebben a kérdésben vall, ragaszkodunk a gyulafehérvári határozatokban lefektetett ígéretekhez és a nemzetközi szerződések tételes előírásainak betartásához. (Éljenzés.)

mert ez sokszor fontosabb jelentőségű a mai életben, mint az országos politika sok minden improduktív jelensége. Ezzel be is fejeztem beszédemet.

Parecz Béla dr. képviselői beszámolója.

Akik Szaharát akarnak csinálni Erdélyből. — Bábaasszony tanítja az egészségtant.

A közönség zugó, percekig tartó éljenzéssel és tapsal tinnepül a Magyar Párt ilusztris vezérét, majd az óváció elfűtével Parecz Béla dr., Arad képviselője tartott azután érdekes beszámolót. Rövid visszapillantásban összehasonlítta az egy év előtti helyzetet a maival. A reménység, amelyről egy évvel ezelőtt beszélt, mikor képviselővé választották, főként gazdasági helyzetünkre vonatkozott. Azt hittük, hogy a stabilizációs kölcsönnel pénz jön be és az eloszlik itt. Az eredményt, helyesebben eredménytelenséget látjuk.

Részben adott valamit ez a kormány. De mi pl. az a 25 millió államsegély egy 17 és fél milliárdos költségvetés mellett? Egy csöpp a tengerben. Hiszen a lej egy krajcárt ér csak értéke szerint! Mégis elismeréssel kell fogadnunk, mert az elvet bevitte az ország törvénytarába, hogy az állam igenis a nemzetközi szerződéseknek megfelelően köteles segíteni iskoláinkon.

mert az adók, amelyeket mi kiizzadunk, nemcsak arra valók, hogy a többségi iskolákat tartsák fenn, hanem a mieinket is. (Taps.)

A másik vívmány, egy a tiz esztendő óta sajnóan érzett seb gyógyítása: az esküt nem tett tisztviselők nyugdíja. Ez a mi küzdelmünknek az eredménye.

Az első trónbeszédben benne volt a kisebbségi kérdés, azóta a helyzet rosszabbodott. A konkordátum sem hozta meg, amti vártunk. Az új közigazgatási törvénnyel szemben két nap, két éjjel küzdöttünk Willerrel együtt a bizottságban. Mégsem tudtunk elérni semmit. Ha pl. egy megválasztott polgármesterről a kormány úgy találja, hogy az ország biztonsága szempontjából nem kívánatos, akkor mást nevezhet ki. Ennek és hasonlóknak eredménye az az elnökünk részéről elhangzott enunciació, hogy az új törvényhez nem járulhatunk hozzá. Persze kirohantást kaptunk! Kétségbe vonták, hogy mi a magyar nép nevében beszélünk. Budapestet emlegették.

„Nekünk nyugodt a lelkiismeretünk, népünk érdekében cselekedtünk!”

— mondotta Parecz emelkedett hangon, mire megéljeneztek.

Mágnáspárt-e a Magyar Párt?

Szabó Béni hatásos beszéde.

A nagy tapsal fogadott beszámoló után Szabó Béni képviselő szólalt fel. Kijelenti, hogy Arad évtizedeken és évezredekken keresztül, ameddig a magyarok élni fognak, az a város volt és lesz, amelyre minden magyar

A szájdreg mindenféle légzőszervi betegségek bejárata. Ha ragályos betegség ellen védekezni akar, használja az orvosilag ajánlott

Meg vagyok győződve róla, hogy mint a multban is, Aradváros és Arad megye közönsége tudni fogja a kötelességét és egységes akarattal viszi győzelemre az őszmagyarság annyira veszélyeztetett ügyét.

Tisztelt uraim! Ugy érzem, hogy tulon tul is hosszú ideig vettem igénybe becses idejüket. Nem kívánok ezzel visszaélni tovább. De legyen szabad emondani, hogy mennyire örülök annak, hogy a magyarság itt, ez alkalommal ilyen impozáns egyetértésben alkotta meg az imént új szervezetét, úgy hálával illetem nemcsak az önök derék, érdemekben gazdag elnökét és vezérkarát, de magamhoz ölelek testvéri öleléssel minden közkatontát is. Kívánom, hogy ennek a városnak magyarságát, e magyarságnak minden lépését az isteni gondviselés mindvégig segítse a sikerhez és a jobb jövőhöz.

A mostani trónbeszéd hallgat a kisebbségi kérdéstről. Ugy látszik, hogy a kormánynak nincsen kellő bátorsága. Van ugyan benne bizonyos fokú jóakarát, de féltik a népszerűségüket. Hihetetlen sovén nacionalizmus uralkodik. Nem akarják tudomásul venni, hogy mi egy fejlett kulturájú nemzet vagyunk. Ellenben azt hiszik, hogy az ő népük ezeréves rabságból szabadult, az a világ első nációja és hivatalva van arra, hogy ezen a földön kizárólag ő uralkodjék! Beszédes példa erre Florescu volt igazságügyminiszter, aki eljött Aradra is a bírakat vizsgáztatni és ha nem tudtak jól románul, küldte őket nyugdíjba. Kifejezte afeletti nemtelenségét is, hogy a börtönben lévő foglyok nem tudnak románul. Erre a „Patria” kigunyolta azzal, hogy

nem szabadna a tömlöcökben, csak olyanokat elhelyezni, akik szóban és írásban teljesen bírják a román nyelvet!

Iskoláinkban máig is Anghelescu szelleme uralkodik. Persze a regátban más a helyzet.

Ott előfordul, hogy a természetrajzot egy állatorvos, az egészségtant pedig egy bábaasszony tanítja. (Derűtség.)

Az impériumváltozáskor azt mondotta egy regáti, hogy ennek a vidéknek rákfeneje a nemzetiségi kérdés.

„Ha kell, szaharát csinálunk Erdélyből, kiirtunk minden gazdasági erőt, hogy ne legyenek itt kisebbségek. 30 év és nem lesz itt magyarság”.

Változott ugyan a felfogás, de nem teljesen Maniu 1924-ben mondotta, hogy a magyarság ereje a városokban van, amelyek 30—40 évvel ezelőtt nem is voltak magyarok (?). Ugy kell tenni, mint a magyar állam. Támogatni kell a román kereskedőt és iparost. Emelkedett hangon jelenti ki dr. Parecz Béla, hogy a magyarság fennmaradásának kérdése itt azon mulik, hogy a városi magyarság mennyire tud kitartani a maga kulturája mellett.

Itt nem tettek senkit erőszakkal magyarrá. Aki magyarrá lett, azt a magyar kultúra, a magyar közélet és annak tisztasága tette azzá!

áhitattal tekint Brassó nevében üdvözléssel hoz Arad magyarságának. Tiz évvel ezelőtt a magyarság négy részre szakadt le a törzsről. A romániai magyarság egészséges kulturális életét akarja továbbélni és erre törekszik.

Magyar Párt is, amelyet nagyon sok oldalról támadnak indokolatlan szemrehányásokkal. Nem beszél megrendelésre, teljes meggyőződésből cáfolja meg ezeket a támadásokat. A panaszokra kijelenti, hogy senkisémm végrehette volna jobban, eredményesebben azokat a munkákat, amelyeket a pártvezetőség elvégzett.

Magnás-pártnak mondják sokan a Magyar Pártot, mert vezetői azok. Miért ne lehetnének magnások a Magyar Párt vezetői, amikor erre minden tekintetben hivatottak?

A régi osztályharcok idejéből áthozott eszközök ma már nem felelnek meg az időknek. — Meg kell bocsúlnunk a fajnok nagyjait — mondotta a népgyűlés általános helyeslése közepette.

Hogyan született meg az adótörvény.

Éjjel, telefonon verbuválták össze a képviselőket. — Gazdálkodás az ország kincseivel. Gyárfás Elemér: „Tíz év alatt sikerült az embereket közelszegényíteni egymáshoz“.

Szabó Béni tetszéssel fogadott beszéde után Gyárfás Elemér szólalt fel. Elmondja, hogy karácsony után azzal vette kezébe a lapok vastok karácsonyi számát, hogy nem foglalkozik politikával, csupán a szépirodalmi részeket olvassa el. S olvasott egy karácsonyi mesét, amelyben a rossz gyermek virgácsot, a jó ajándékokat kap karácsonyra. S akárhogy nem akart politikára gondolni, mégis csak arra kellett gondolnia:

— Vajjon mi, milyen gyermekek voltunk?

— Mert kaptunk karácsonyi ajándékot. A parlament közvetlenül karácsony előtt 11 adótörvényt szavazott meg. Elmondja ezután, miképpen történt a törvények megszavazása. Már napokal előbb hangoztatták a lapok, jön a pénzügyminiszter az új adótörvényekkel. De senki a javaslatokat nem látta. Közvetlen karácsony előtt a képviselőház elnöksége telefonon felhívta az összes bucaresti-i szállodák portásait s meghagyta, keltsék fel az összes képviselői lakóikat s mondják meg, hogy sürgősen hivatják fel a parlamentbe. Déliben tudta meg, hogy a nagy ügyel-bajjal összeszedett 70—80 képviselővel megszavazták az összes adótörvényeket. Csupán a magyar képviselők tiltakoztak.

Aznap délutánra a szenátusban a költségvetés vitája volt soron. S meglepetésszerűen a szöszékre állt a kereskedelemügyi miniszter és kérte, hogy az adótörvényekre rendkívüli sürgősséget mondjanak ki.

— Mert azok számára, kik nem tudják közlöm, hogy kétféle sürgősség van, rendes és rendkívüli sürgősség; mindkettő arra való — mondotta nevetés közepette a szenátor. — hogy ne tartsák be a házszabályokat.

Hirtelen áttér Mikszáth Kálmán egyik novellájára, amelyben a haragos birka ugyad kifejezést indulatának, hogy topog. Ilyen topogás volt a szenátusban is — mondotta el. — Több kormánypárti szenátor a szenátus és a nemzet akaratának semmibe vételét látta abban, hogy ilymódon akarnak megszavaztatni fontos törvényeket, s ezt felszólalásukban meg is mondták. Ő maga is ilyen értelemben szólalt fel. Az elnök erre felfüggesztette az ülést és futárt küldött a pénzügyminiszternek, aki a képviselőházban volt. S jött a pénzügyminiszter, beszélt ezzel is, azzal is és egy óra mulva a pénzügyminiszter magas államérdekekre hivatkozva, kérte a szenátorokat, áldozzák fel kényelmüket és szavazzák meg a rendkívüli sürgősséget. A birka topogott, de ezzel vége is volt és hiába tiltakozott, a törvények keresztülmentek. A magyar képviselőknek és szenátoroknak nincs más feladatuk, mint bátor hangon, pártatlan szóval mondják el véleményüket.

Magyar panasz az erdélyi románság helyett.

— A kormány úgy találja, hogy az egyedi baj az, hogy nem hajtják be eléggé az adókat — folytatta Gyárfás Elemér. — Az országban minden egyéb rendben van, csak ez az egy hiányzik még a teljes rendhez: a pontos adóbehajtás.

— Azt hiszik, hogy azok, akik ki tudtak

A választásokkal foglalkozva kijelenti, hogy Brassóban a németek, románok és magyarok barátságosan megegyeztek a jövedeljeik számában és közös listával indulnak. S ha mindenütt így lehetne keresztülvinni, az nagyban hozzájárulna az országnak a gazdasági tönkremenéstől való megmentéséhez. Ki kell kapcsolni a politikát, mert politikai választásokkal nem lehet a nép javát szolgálni. Az ország egész lakosságának össze kell fogni és megmenteni a népet attól, hogy koldusbotra jusson, a világ egyik leggazdagabb államaiban. Ismétli, hogy a jövőt nem látja sőtéten, fontos, hogy az ország magyarsága egy nagy családot alkosson. A magyarságnak nagy mütja van és ebből évezredeknek át kell táplálkozni.

már eddig is bujni a megadóztatás alól, ezáltal nem tudnak kibujni alóla? Az ostor megint az adófizető polgárság hátán fog csattanni. Elmondja a szenátor, hogy statisztikát látott, amely szerint az adóemelések dacára is kevesebb a bevétel az egyenes adóból, mint volt azelőtt. Minek a jefe ez? Annak, hogy hiába préselnek, a közönség nem tud többet fizetni. Óriási jövedelmekhez tudna jutni az állam rendes gazdálkodással. A nagy kiterjedésű állami erdők hektáronként egy lej tiszta jövedelme hoznak,

A sótelepekre ráfizetnek és a petroleum alig hoz valamit, amikor pedig ennek a jövedelméből lehetne az állam egész költségvetését fedezni.

Sokan csodálkoznak azon, hogy a stabilizálás után oly nehéz a helyzet s hogy nincsen pénz. Milyen pénz lehetne? Belföldi, vagy külföldi pénz. Belföldi pénz a bankokban elhelyezett

Hála és tisztelet a magyar zsidóságnak.

Az erdélyi zsidókat erőszakkal akarják letépni a magyar törzsről. — Az anyanyelv az irányadó, nem pedig a vallás. — Willer József a tisztviselők nyelvtudásáról.

Willer József képviselő állott fel szólásra Gyárfás zugó tapssal honorált beszéde után. Meglepetésszerűen Krassószörényvármegye magyarsága nevében üdvözlöi Aradmegyét és Aradot.

— Ne gondolják ezt tájékozatlanságnak — magyarázza — én jól tudom, hogy ezt a két megyét szíjjelszakították. De én sziklaszárdán bízom az elhangzott ígéreteken és miután egyszer, a lugosi piacon, saját fülem-mell hallottam, amikor Vaida belügyminiszter megígérte, hogy egyesíteni fogja a két megyét, várom a teljesülést. Igaz, hogy a belügyminiszter majdnem kidobta azt a lugosi küldöttséget, amely az ígéret teljesítését reklámálta, de azt tudni kellett volna az embereknek, hogy nem illik a minisztereket a bársonyszékben emlékeztetni korábbi ígéreteikre.

Arról beszél ezután a képviselő, hogy naiv dilettantizmus, ahogyan a kerületi igazgatóságokat megszervezték. **A Bucarestibe szaladgálás nem szünt meg, csupán annyi történt, hogy a sok fórum közé egy újabbat iktattak.** Arról a pontról beszél, amely szerint minden tisztviselő köteles az állam nyelvét tudni. A magasabb hivatalokban ez így is van, de falun nem lehet megkövetelni. Fordítva kellett volna a tételt felállítani.

Minden tisztviselő, aki kisebbség lakta vidéken működik, köteles az illető kisebbség nyelvét tudni. (Taps. Ugy van, ugy van!)

Willer József ezután arról beszél, hogy egyes vallásfelekezeteket le akarnak szakítani a magyar törzsről. Nyíltan ki is mondja, hogy

a zsidóság az, amely nem is tud nagyobb részben más nyelvet, mint a magyart, amelynek sohasem voltak más nemzeti aspirációi és most részint erőszakkal akarják letépni a magyar törzsről, másrészt csábításokkal akarják onnan elszakítani.

Sok harcot vívott ebben a kérdésben Bucures-

Üzletelhelyezés miatt mélyen leszállított árak!

BRAUN műkereskedés

Arad, Bulev. Regina Maria 16. sz.
Festmények, vitrintárgyakban dus választék. — Modern képkeretezés.

tőke. Lehet akkor belföldi tőkeképződésről beszélni, amikor adóban elviszik a polgárok utolsó garasát? A külföldi pénz? Bejöhet az az országba, amikor nem tud elég jövedelmet produkálni, amikor a különböző inspektorok folytonos nehézségeket okoznak, amikor adósaival szemben az itthoni igazságszolgáltatásnál nem tud ítéletet elérni? Az igazságszolgáltatásra tér át. Sok kiváló jogász — erdélyi románokról van szó — él az országban és akkor tapasztalatlan ifiakat neveznek ki az itteni bíróságokhoz, akik még a felekkel beszélni sem tudnak. (Közbeszólás: A legnagyobb gyalázat!) Elmondja, hogy *a magyar királyi kúriánál hét román bíró volt, míg most a bucaresti-i Legfelsőbb Semmitűszéknél hat erdélyi román bíró működik.* Amikor ezt egy ízben szóvá tette a szenátusban, maguk a románok helyeselték neki és ekkor azt mondotta nekik:

— Nem találjuk furcsának, hogy nekünk magyaroknak kell panaszkodni azért, hogy, önök oly rosszul jöttek ki ebben a Nagyromániában, amit maguk teremtettek meg?

Gyárfás ezután kijelenti, hogy *tíz év alatt sikerült az embereket közelszegényíteni egymáshoz.* (Taps.) Az érdekképviselőkre nézve megjegyzi, hogy egyik sem tudja oly határozottan megvédeni az érdekeiket, mint egy politikai párt. S melyik párt az? Az ellenzéki képviselők nem jók, a kormánypárti nem beszélhet, az egyedüli tehát a Magyar Párt.

tiben és mindig hangoztatta, hogy az anyanyelv az irányadó, nem pedig a vallás. Mi érdekük volna a zsidóknak magyaroknak vallani magukat? — teszi fel a kérdést. —

Mert érdekből ebben az országban ma már senki sem lesz magyar.

Elmondja, hogy több vitája volt Nae Dumitrescu miniszteri vezérigazgatóval a zsidó diákok anyanyelve miatt és egyszer a vezérigazgató azt állította, hogy a zsidó diákok otthon nem magyarul, hanem zsidóul beszélnek. Felajánlotta neki akkor, hogy végigvezeti Kolozsvár, Temesvár, Arad és Nagyvárad uccáin és bebizonyítja, hogy a miniszteri vezérigazgató információi rosszak voltak. Ezután téves szempontokról beszél, amelyekkel szintén el akarják szakítani a zsidóságot a magyartól.

— Hálával és szeretettel kell megemlékezni azokról a zsidó testvéreinkről, akik hiven kitarítottak magyarságuk mellett.

A kijelentés után percekig zugó taps harsant végig a termen.

Willer József ezután a magyar asszonyokról beszél és azoknak nagy hivatásáról. Kifejtette, hogy ma a magyar asszonynak kell magyarrá nevelni gyermekeiket, mert az iskola már nem tölti be ezt a hivatását. A magyar jövőbiztosítása a magyar gyermek. Ezután a párt feladatáról beszél.

— Boldogulánsunk attól függ, — jelentette ki — hogy mennyi gerinc van bennünk. Bátorúságunkat megbecsülik, a gyávaságot megvetik. Szeressük egymást — fejezte be beszédét — és bizzunk a saját erőnkben.

Barabás Béla dr. meleg szavakkal köszönte meg az elhangzott beszédeket, majd a községek megbízottait felkérte, hogy január 31-én délelőtt tíz órakor jelenjenek meg a Magyar Párt irodájában, hogy megbeszéljék azt az álláspontot, amelyet az egyes falvakban a magyarság a községi választásokon követel fog. Korossy György ezután röviden ismertette a választási törvény egyes rendelkezéseit. A népgyűlés két óra tájban ért véget.

Miss Hungária 1930

Izgalmas jelenetek a választásról.

feltűnően hasonlít Simon Böskére.

Monsieur de Waleffe párisi lapszerkesztő vezetésével a magyar főváros számos előkelőségének jelenlétében vasárnap délelőtt történt meg Miss Hungária 1930. megválasztása. A győztes, mint azt a rádió már közölte, a szépségverseny után világgá rögzített Papp Mária Béby lett.

Papp Mária Béby, aki különben mástól kezdve egyszerűen Papp Béby néven fog szerepelni, kékszemű, gesztenyebarna hajú, igazi magyar szépség és rendkívül hasonlít Simon Böskére.

Egyébként igen előkelő katonacsaládból származik és atyja, aki fregatt-kapitányi rangban Pólabán szolgált az osztrák-magyar tengerészetnél, még a háború idején elhalt. Azóta Papp Béby édesanyjával Óbudán él teljes visszavonultságban. A szépségversenyre is csak hozzátartozói unszolására vett részt, bár egy pillanatig sem remélte, hogy ő lesz Simon Böske utóda.

Az izgalmas jelenetekben bővelkedő szépségverseny lefolyásáról egyébként a következő részletes tudósításban számolunk be:

Szinte pillanatonként villan a magnézium, csetten az opplanár és a hatalmas zúgásból egyszer-egyszer kihallani a mozioperátor kurblijának ideges berregését. Sikoly és szófoszlányok, csillogó szemek, selymek, színek, tüllök, virág és parióm. A Lloyd-klub öblös fehérmárvány halljának aranycirádás hatalmas tükkörlepi büszkélkedve verik vissza a színek és csillogások ilyen pazar panorámáját, ami felülről, a korridorról úgy fest, mint valami csodálatos, álomszerű virágoskert: egy csoportban a magyar glóbusz legszebb leányai. Száz és száz izgalomban szüntelenül csacsogó, vagy pityergésre kész bakfis és már viruló szépség várja a döntő pillanatot, hogy a zsüri elé kerülhessen és a nagyszerű versenyben Simon Böske örökébe iktassa az a széles selyem nemzetiszínű szalag, amelyen rajta a bűvös szó: *Miss Hungária 1930.*

A nagyteremben már együtt van a zsüri. Ismert, karakterisztikus arcok, a magyar közélet és művészvilág reprezentatív manéjai. Köztük Beöthy Zsolt, Szeitovszky belügyminiszter, Heltai Jenő, Simon Böske, Erdős Renée, Hegedűs Gyula, Incze Sándor, Zilahy Lajos. Tizes csoportokban vonulnak fel előtük a jelöltek. Mintegy háromszázan. Izléses és fantasztikus divatkreációk: bársony, selyem és csipke estélyi és ucai toalettek, amelyek kecsesen kiemelnek, vagy jótékonyan ellepleznek sikokat, dombokat, vonalakat. Minden csoport külön-külön ígésző virágcsokor. Olyan, amilyen van orchidea, rózsza, lilom, nefelejts, de van katángkoróvirág is. Szépek, szebbek, csinosak és — csunya. És a zsüri könyörtelen. Egymásután rostálja őket s alig minden tizedik jut be a döntőbe, hogy aztán onnan is kiselejtezzék a kevésbé szépeket.

A zsüri előtt közepesen vörös futószőnyeggel bevont dobogón kell végiglépdelnie minden jelöltnek. Moszjő de Waleffe, a világszépségverseny főrendezője a felvezető, akit a pesti argó-t már az első negyedóránban elnevezett „Zugsführer de Ganef”-nek.

Egy-két jelölt megjelenése a dobogón tapsot vált ki. És egymásután emelkednek fel a kezek: a zsüri döntőbe utalja őket. Már huszharminc szép leány szorong, izgul kipirultan egy külön kisteremben, ahová bejutni már félig beteljesült álom. Újságírók, rajzok fotográfusok, ifjú és vénülő szeladonok udvarolják körül őket. Protekciót kínálnak és ígéretet várnak. Közben szakértelemmel potyáznak egyik-két simogatást a mindenbe beleegyező jelölt bokájától a válláig.

Délután egy órakor kerül sor a döntőre. Most már mindegyike szép, aki újra elvonul a zsüri elé. A karzat is meg van elő-

Papp Mária — Papp Béby néven fog szerepelni.

zedve és esztétikai érzékét valóságga cirógatják a pompásabbnál-pompásabb testvonalak. Egyik-másik jelölt percekig tartó tapsot kap, mire kedvesen megzavarodik és bájos biocennéssel köszöni meg az ovációt. Aztán a zsüri a melléktérembe vonul vissza. A végleges döntés szigorúan zárt ajtók mögött történik. A hősgéptől, különféle illattól és izgalomtól szinte fojtó levegőjű nagyterembe aztán pillanatonként szállingóznak ki a hírek és egy ötletes szép asszony cukorka-stanclicliből formált megafónon át csicsergi az izgalmas várakozásba az egyes fordulók eredményeit.

— Már csak tizenhat között választanak. Már csak tíz... már csak nyolc... már csak öt között...

Pont kettőkor nyílik a kisterem ajtaja. Eise mann Mihály vezetésével a jazz-band tuszt huz. Simon Böske, Beöthy Zsolt és Moszjő de Waleffe kezénél fogva vezet fel a dobogóra a három győztest. Majd egy pillanatra fojtott csönd lesz és Beöthy felolvassa a verseny eredményét. A zsüri három szépséget talált méltónak a pálmára:

1. Papp Mária Béby (Budapest).
2. Gerő Gyöngyi (Budapest).
3. Radó Magda (Pécs).

Villan a magnézium, kattannak a fényképezőgépek, berreg a mozifelvevő kurblija és Simon Böske a Hymnus hangjai mellett ráakasztja Papp Mária Béby vállára az arasznyi széles nemzeti színű szalagot. Ez a start a világhírnév, Páris, Cannes, Hollywood, briliáns, autó és egy előkelő házasság felé.

Pénzes Artur.

Irodalom és művészet

* **Heti műsor.** Kedd: Huzd rá cigány (operett, A. bérlet.) Szerda: Éva (operett, Küry Klári felléptével, B. bérlet.) Csütörtökön: Gellinek Lotte énektanárnő növendékeinek hangversenye. (Bérlétszünet.) Péntek délután fél 4 órakor: Tommy és társa (operett, mérsékelt helyárrakkal.) Este: Natfalin (énekes bohózat-repriz, C. bérlet.) Szombat délután 4 órakor: A har (népszínmű, ifjúsági előadás, zóna-helyárrakkal.) Vasárnap délután fél 4 órakor: Diákszerelem (operett, mérsékelt helyárrakkal.) Este: Huzd rá cigány (operett, B. bérlet.)

* **Budapesti színházak heti műsora.** Budapestről jelentik: A budapesti színházak heti műsora a következő: **Világshírhír.** Kedd, péntek: Julius éjszaka. Vasárnap délután: Marsall; Egy, kettő, három Szerda, csütörtök (huszonötödösör), szombat, vasárnap este, hétfő: Matyika színész szeretne lenni — **Magyar Színház.** Kedd: Nincs előadás Szerda (először), csütörtök, péntek, szombat, vasárnap este: Álomkirályné. Vasárnap délután: Gyermekelőadás. — **Király Színház.** Egész héten minden este: Sisters. Vasárnap délután: Diákszerelem. — **Városi Színház.** Kedd, szombat, vasárnap délután: Katica. Szerda: Ernán, Csütörtök, vasárnap este: Szólik az asszony. Péntek és hétfőn: A büvös vadász — **Fővárosi Művész Színház.** Egész héten minden este: Feleségem pariómje Vasárnap délután: A nótáskapitány (gyermekelőadás). — **Belvárosi Színház.** Kedd, péntek: Utolsó kaland. Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap, hétfő: Natfalin. Vasárnap délelőtt: Tarnay-matiné. Vasárnap délután: Tizen-nyolcévesek. — **Uj Színház.** Kedd, csütörtök, péntek, szombat: Béla, aki 26 éves Szerda, vasárnap este: Dybuk Vasárnap délután: Egő város. — **Andrássy-utj Színház.** Kedd, szerda, csütörtök: Pisztolypárba; Érett ségi után; Mari katonája; Szenzáció; Pesti gyerekek; Békeffi koniéranszi. Péntektől kezdve új műsor. — **Terézkerületi Színház.** Kedd: Góthné-Kertész Ella, Góth Sándor. Rózsahegy Kálmán, Salamon Béla, Rajna Alice, Boross Géza, Gárdonyi Lajos. Szerdától kezdve: Kacagó esték. — **Bethlen-téri Színház.** Kabaréelőadás. Royal Orfeum. Egész héten minden este: Rastelli, De Haven und Nivie, Peters and Billy, Dénes Oszkár, Sárossy, stb.

* **A Király Színház nagy sikere: „Sisters”** A Király Színház legújabb operettje, a „Sisters” méltán nagy sikert aratott Eddig tíz szüfolt házat vonzott és a közönség az előadás alatt számtalanszor nyíltzini tapsal tüntette ki a szereplőket.

Tavaszi dívatlapok

Értékes választékban érkeztek Löbl hírlapirodába.

* **Nagyérdékű előadások a Kölcsény-egyesületben.** Jövő vasárnap este a Kulturpalotában az aradi katolikus gimnázium udós természetudománytanára, dr. Schweitzer József vitetett képekkel előadást tart „A növényország ragadozóiról”. A Kölcsény-egyesület közönsége kitűnő előadónak is ismeri a festőművész tanárt, aki a vetítéshez szükséges képeket is maga rajzolta ívegekre. Ennek az előadásnak a hatását még fokozni fogja a két neves erdélyi írónak Kós Károlynak és Kunz Aladárnak művészeti és irodalmi előadása. A Kölcsény-egyesületnek erre a felolvasó estéjére a második félévi igazolványok szolgálnak belépti jegyül.

* **Darvas Ernő házassága Szatmáron.** Érdekes házasság híre érkezett a mai napon Aradra Szatmárról. Az aradi közönség előtt is nagyon jól ismert Darvas Ernő kitűnő prózai színész tegnap tartotta esküvőjét Berecz Mancival, a szatmári színtársulat fiatal és igen tehetséges szubrettjével. Darvas Ernő és most már ifjú hitvese: Berecz Manci között az ismeretség a szezon elején kezdődött, rövid idő alatt azonban a vonzalom komoly szerelemmé fejlődött és Darvas Ernő végül is oltár elé vezette a népszerű szatmári szubrettet.

* **Az aradi színházi iroda híre.** A Huzd rá cigány sikere minden képzeletet fölülmulón igazolta azt a hitet, hogy a magyaros motívumú operettek megtalálják az utat a közönség tetszéséhez. Így volt ez a Nótás kapitánynál, az emlékezetes sikerű Farkas-operettnél is. Ma este is a Huzd rá cigány a műsordarab, amelynek főszerepeit Viola Margit, Kertész Manci, Fekete Irén, Balázs ifj. Szendrey, Gyöző, Jeney, Kassay játsszák. — Éva, Küry Klárral szerda este. Lehár örökszép operettjének érdekességét kölcsönöz az a körülmény, hogy egy igen tehetséges urilány debütál benne első komoly szerepében az aradi színpadon. Küry Klári több gyermekszerep alakítása után érkezett el az Éva címszerepéig, amelyben valóban meglepő tehetségről tesz majd tanúságot. Jeney, Kertész Manci, ifj. Szendrey a többi főszereplők. — Natfalin. Mindenki emlékszik Heltai Jenő ragyogó bohózatára, amelyet épen nemrégiben elevenítettek fel Budapesten. Heltai leghumorosabb bohózata pénteken este kerül reprizként színpadra az aradi színházban pompás szereposztásban. Az énekes bohózat iránt máris nagy az érdeklődés.

* **Mükedvelői előadás az aradi Iparos-Otthonban.** Az aradi Iparos-Otthon mükedvelő-csoportja vasárnap este ismét érdekes és szórakoztató műsorral lépett közönsége elé. Először a „Kalbász” című tréfát adták elő Gaál László, Mihály Stefike, Zolner Jenő. Mindnyájan tökéletes színészi munkát végeztek. Ezután Arnstein Sándor mondott néhány verset művészi készséggel. T. Gadó Lujza és Zolner Jenő magyar dalokat énekeltek Rigler Mancika zongorakísérete mellett. Mészárik Elluska és Barna Esztike táncszámokat adtak elő. Kovács Magda kísérte őket zongorán. Lupp Lajos Remlein Zoltán zongorakísérete mellett hegedűn játszott néhány klasszikus dalt tehetségesen. Végül a „Motor” című egyfelvonásos vígjáték következett. Szerepeltek Horváth József, Gaál Elluska, Dénesi Károly, Diósi Lajos, Gaál Bözsike és Fodor Bözsike. A nagyszerűen sikerült műsor után reggelig tartó tánc következett a legjobb hangulatban.

SAMSON J. Előrehaladt idény miatt mélyen leszállított árak. Fraekok és smokingok urisabó Arad, Neuman-palota.

Előrehaladt idény miatt mélyen leszállított árak. Fraekok és smokingok legjobb kivitelben készülnek. Valódi angol szövetek nagy választékban.

Lady.
Rouge et noir mindig más

ugyanaz a Rouge et Noir sohasem adja ugyanazt az állapotot ha más-más emberek használják. Minden egyes esetben a bőr és a haj természetes illatával újabb és újabb összhangzatokba egyesül, amelyek hasonlóak ugyan, de csak annyiban, amennyiben két egyéniség hasonlíthat egymáshoz: anélkül hogy egyenlő volna.

Eau de Cologne - Parfuma - Poudre - Crème
Csakis eredeti csomagolásban

Elképzelhetetlen kellemes meglepetésben részesül a "Rouge et Noir" cikkek vásárlásánál. Érdeklődjék az Őra illatszereiben, akik készséggel szolgálnak felvilágosítással.

Ismét Barabás Béla lett az aradmegyei Magyar Párt elnöke.

A tisztújító közgyűlés egyhangú lelkesedéssel választotta meg a párttagozat új vezetését. — Aelnökök: Parecz Béla dr., Széll Lajos dr., Domán Sándor, Zima Tibor, Purgly László, Korossy György, Takácsy Miklós, Dávid Sándor.

Az aradi magyarság érzelmi egysége megdönthetetlen.

(Arad, jan. 20.) Vasárnap délelőtt tartotta meg az aradi Magyar Párt tisztújító közgyűlését a Fehér Kereszt nagytermében. Tíz órára volt hirdelve a közgyűlés, azonban már jóval az időpont előtt hatalmas tömeg töltötte meg a Fehér Kereszt nagytermét. Közben egyre jöttek fel az érdeklődő magyarok a szálló lépcsőin. Nemcsak az aradiakat érdeklő a nagyjelentőségű esemény, hanem Aradmegye csaknem minden községe, faluja elküldte a maga képviselőjét, hogy meghallgassák, mit szól a vezér, az elnök az ő hadseregéhez. Mert kétségtelen, hogy mindenki gróf Bethlen Györgyre, az Országos Magyar Párt elnökére volt kíváncsi, aki ezuttal első ízben jelent meg Arad magyarsága előtt.

Összeül a közgyűlés.

Ezt hangsúlyozta ki dr. Barabás Béla, az aradi Magyar Párt elnöke, aki a közgyűlést pontban tíz órakor nyitotta meg. Jobbra tőle dr. Parecz Béla képviselő, dr. Széll Lajos helyettes elnök, Takácsy Miklós és Bérczy Lajos főtitkár foglaltak helyet, tőle balra Gyárfás Elemér szenátor, Szabó Béni képviselő és dr. Velcssov Géza aradi helyettes polgármester ültek.

— Lelkiünk régi vágya teljesült — mondta lendületes megnyitó beszédében dr. Barabás — hogy itt üdvözölhetjük a magyarság legkiválóbb vezéreit és képviselőit. Eljött körünkbe gróf Bethlen György, pártunk elnöke, Gyárfás Elemér szenátor, Willer József főtitkár és Szabó Béni képviselő. Minden név említésénél falrongató éljenzésben törtek ki a megjelentek, akik sajnálattal vették tudomásul, hogy dr. Jakabffy Elemér apja halála miatt nem jelenhetett meg Arad és Aradmegye magyarságának nagy napján.

Dr. Barabás Béla elnök ezután megjelölte a jegyzőkönyv hitelesítőit, majd kiküldte a jelölőbizottságot az új tisztikar megválasztására szóló javaslat megtételére. Bejelentette ezután, hogy az intézőbizottságból ki kell bővíteni az elnöki tanácsot, amely átvénné az intézőbizottság hatáskörét, mivel a gyakorlat azt bizonyította, hogy a mostani rendszer mellett a párt működése nem elég friss és nem elég mozgó-

kony. A közgyűlés az indítványt nagy helyesléssel fogadta.

A főtitkári jelentés.

Ezután Bérczy Lajos főtitkár terjesztette

Az aradi és megyei Magyar Párt új tisztikara.

Dr. Somló Ármán ezután betervezte a kandidáló bizottság javaslatát az új tisztikarra vonatkozóan, amely a következő:

Elnök: Dr. Barabás Béla.

Aelnökök: Dr. Széll Lajos, dr. Parecz Béla, Domán Sándor, Zima Tibor. — **Megyei aelnökök:** Purgly László, Korossy György, Takácsy Miklós, Dávid Sándor.

Elnöki tanács tagjai: Dr. Velcssov Géza, Szántay Lajos, dr. Krenner Miklós, Reinhart Gyula, dr. Nagy Sándor, az aradi kerületek elnökei. **Megyei tagok:** Dr. Olosz Lajos, Kinczsig János, dr. Justh János, Darányi János, Harsányi István, Igyártó Sándor, dr. Lelik István, Gavalik Sándor.

Főtitkár: Bérczy Lajos.

Pénztáros: Juhász Attila.

Jegyzők: Boros Károly, Z. Császár István.

Ellenőrök: Moskovitz Izidor, Hanecker Ernő.

Az intézőbizottság városi tagjai: Adler Andor, Adler Samu, Berkes Leó, Blaskovics István, Bakács Miksa, Berta Béla, Burján Gyula, dr. Bereczky Imre, Czeiler István, Czernóczky Mihály, Deutsch Andor, Dániel Péter, Engel Gyula, Faragó Rezső, Hönig Frigyes, Hegedűs József, Hanecker Ernő, Higer János, Hujer Pál, Juhász Gábor, Krenner Miklós dr., Kneffel Béla, Kovács Ferenc, Kocsik József, Laczay Gyula, Lészai Endre, Lócs Rezső dr., Lakatos Mihály, Lantos Miksa, dr. Magyar Sámuel, Nagy Géza, dr. Nagy Sándor, Neszner Aladár, Ordódy Gábor, Oláh György dr. Örfi Gyula, Pápay Lajos, Paladics György, Papp Andor, Pelyhe Mátyás, Pápay Sándor, Pollák Vilmos, dr. Pozsgay István, Reinhart Gyula, dr. Révész Mór, Ring István, Román Gyula, dr. Somló Ármán, Székessy Sándor, Szabó Imre, Szántay Lajos, Szöllőssy Zsigmond dr., Stauber József, dr. Szuchy Pál, dr. Schütz Henrik, Scholtz Gyula, Steigerwald Alajos, Totok Imre, dr. Vadász Ármán, dr. Vörös László, Varjassy Lajos, dr. Velcssov Géza, Világ János, Went Manó, Zombory Gyula, dr. Zubor Imre.

A megyei tagok: Benka András Nagyiratos, Balogh László Nagyzerind, Borza Sándor

elő jelentését, amelyben örömmel állapította meg, hogy az aradi magyar pártban eltűntek a féltreértések és az itteni magyarság érzelmi egységben megdönthetetlen talankszként áll a zászló mögött. Amióta a Magyar Párt megalakult, két feladat hárult a magyarságra. Az egyik önmagunk erősítése, a másik pedig folytonos küzdelem jogainkért. Hasonlít a Magyar Párt egy épülő várhoz, amelyet a többségi szövén nemzet állandóan ostromol. A főtitkár ezután időrendben ismertette a Magyar Párt nevezetesebb eseményeit, kitért a különböző választásokra és örömmel szegte le, hogy a legutóbb, amikor a magyarság egyedül indult, önálló listával választási harcba, azon imponáló sikert ért el.

A főtitkár bejelentette még, hogy a városi választói lajstromba 84 magyar asszony és leány került be. A listában szereplő összes magyarok névsorát még nem sikerült eddig összeállítani, azonban ez is hamarosan meglesz. A közgyűlés tudomásul vette a titkári jelentést, majd a pénztárnoki jelentés következett. A városi tagozat költségvetése 322.616 lej, a megyei tagozaté 81.165 lej.

Barabás Béla: Bizony, sajnálatos tény, hogy üres a kassza.

Moskovitz Izidor ellenőr megállapítja, hogy a pénztárat rendben találta, majd Barabás Béla bejelentette, hogy a tisztikar mandátuma lejárt és ezért új vezetőséget kell megválasztani. Átadja az elnöki széket Varjassy Lajos volt polgármester, körelnöknek.

Kispereg, Bogdánffy Béla Ternova, Bokor Sándor Feketegyarmat, Biró Pál Zimándköz, dr. Boros Béni Garrahonc, Bause József Szapárviliget, Balázs Mózes Székudvar, Bottyán Pál Erdőhegy, Bikádi József Simonyifalva, Csauer József Radna, Dósa Imre Vadász, Darányi János Arad, Demeter Balázs Borosjenő, Fogarassy Bálint Ágya, Gavalik Sándor Borossebes, Holländer István Csermő, Hanzéros Gyula Nagyhalma, Hodács Ágoston Kisiratos, Harsányi István Pécska, Hauzer Sándor Borosjenő, Igyártó Sándor Bélzerind, dr. Justh János Torna, Karácsonyi István Pécska, Kun Zoltán Pankota, Kurcsics Gábor Buttyin, Kinczsig János Alsósimánd, Kinczsig János Szentanna, Kolesszár János Borossebes, dr. Lelik István Pécska, Liszt István Világos, Lukács Imre Torna, Lengyel József Nagylak, Meterla György Kürtös, Mikuska József Torna, Menráth József Zsigmondháza, Nagy József Varsánd, Nikolics Döme Radna, dr. Olosz Lajos Kisjenő, Oláh Venczel Pécska, Oze Mátyás Kisiratos, Palágyi Ferenc Ötvenes, Sz. Papp Károly Soborsin, Rubin Jakab Erdőhegy, Rigó Mátyás Zimándifalu, báró Selymossy Tibor Borosjenő, Schill József Arad, Szabó Ödön Dezsőháza, Székely Sándor Radna, Szondy Géza Kispereg, Takács Jenő Kisjenő, Takács Vince Gyulavarsánd, Uglar Miklós Nagylak, dr. Vitos Pál Gyorok.

A közgyűlés nagy taps közepette, egyhangú lelkesedéssel elfogadja a kandidáló bizottság javaslatát és lelkes éljenzés fogadja

Az aradi mozik mai műsora.

CENTRAL MOZGÓ 5, 7 és 9 órakor: ÉBREDÉS. Főszerepben: Bánky Vilma. A szenzációk szenzációja.

ELITE MOZGÓ: MENEKÜLÉS AZ IDEGEN LÉGIÓBA. Főszerepben: Hans Stüwe és Eva von Berne.

GRADISTE MOZGÓ 7 és 9 órakor: A MACSKA. Főszerepben: Clara Bow és Charles Rogers.

Jön! a Central mozgóba PATT és PATACHON Afrikában.

dr. Barabás Bélát, amikor újból elfoglalja az elnöki széket. Barabás Béla megköszönte a bizalmat és úgy a maga, mint a tisztikar nevében megígéri, hogy hűen, becsületes, magyar érzéssel fogják betölteni tisztüket. Az aradi magyarság ösz vezére ezután bejelenti, hogy minden diszharmonia, amely eddig a párt kebelében dult, teljesen elsimult, a lelkek öntudatra ébredtek s mindenki összefog a közös cél érdekében.

— Az erőben a hatalom — mondot'a — és a határozott egység vivja ki a jogokat.

A közgyűlés ezzel végetért és kezdetét vette a lelkes hangulatu négyülés, amelyet...

H I R E K.

Mademoiselle Piron.

A világháború vérivatarában sok-sok viszontagság után maga sem tudta pontosan, hogyan jutott, sodródott árva lényé ide hozzánk. Néha álmódózon regélt valami égi flamand-kastélyról, amelynek saját külön szelíd kísértete is volt és amelyben a családi viszálykodás bus válaszfalakat vont a perpatvarkodó kuzinok és tanteok boltives lakosztályai közé. Alice egyszer csak meguntta az ódon falakat, az Alzette szürkés zavaros vizezt, a családi háboruszkodást és megindult napkeletnek. Így került hozzánk csapzottan, valamirózsaszínűen legére gallus morállal, szívében a francia gloire büszke érzésével és retiküljében egy francia nyelvtani könyvvvel. Mondom, így került ide a félig francia, félig „boche” Luxemburg históriai emlékes falai közül.

Azután ide szokott hozzánk véglegesen és végzetesen és élte jó lélekkel a mi gondjainkat, küzdelmeinket és megpróbáltatásainkat. Míg alig gondolt haza, miközben kora reggeltől késő estig erős robothan magyarázta váltig kicsinynek és nagynak a francia rendhagyó igék rejtett logikáját a neki jó emberek és a neki rossz emberek közti óriási különbségeket, meg a maga kisded szívbéli intimitásait. Nem gondolt már a bemohosodott kastélyra, meg az ösökre, akik közé pedig nem kisebb embert sorozott, mint Alexis Piron, Voltaire kortársát, az akadémia és XV. Lajost szörnyen gyűlölő epigramm- s szatíra-költőt, aki még a sírfeliratában is odaszúrt a nemes akadémianak, hogy:

„Ci-git Piron, qui n'était rien,
Ni meme Academicien.”

(Itt pihen Piron, ki semmire se vitte; — költőnek az Akadémia se hitte...)

Közben multak az évek és ő sajátos erőmegfeszítéssel küzdött, hogy mindenféle-ken megjelölhesse annak a szerinte fontos és sokszorosan súlyos adottságnak, hogy ő itt köztünk, nemcsak be-sőleg, hanem kü-sőleg is képviselje azt a finom gráciás sikket és eleganciát, amely fajtájának a karakterét adja. A Boulevard des Italiens legujabb divat-kekreációs levegőjét akarta mindig visszatükrözni exteriőrjével és bár Párisban aze-őt s ohasem volt, a Champs Elysée pompázatos légkörét mesterien tudta felvetíteni olvasmányafnak tündérmesés tükrén keresztül.

A végzet fordított aztán egyet Alice sorsán. A luxemburgi kastélyból kikopott, a rokonság, ő örökölt egy keveset és egy kicsit, picit „gazdag” lett, elérte vágyának netovábbját, Párist, sőt egy menyasszonyság boldog napsugara kezdte beszöni életének vándorfonakát... Nem sokáig tartott a derengés, mert a sors végzetesen belerugott a jó francia leány álmába. Kaján irigységgel gáncsolta el a különös, zord végzet hosszú, tipegő lábát s ő rettenetes lendülettel vágódott neki a hideg-rideg márványlépcső éles fokának. És a közömbös kö, mint egy rettenetes gilotin, pillanatok alatt vágott Alisszal... — Eljött a fátum szörnyű grammatikája, amely így mutatta meg, hogyan lehet a gyönyörű, a lendületes, az imádat, de mindennekfelett „rendhagyó” vivre igéből szörnyű passé definit képezni: veut...
Dr. W—r S—r.

Regáti pénzügyigazgatót neveznek ki Aradra.

Bucurestiből érkezett ellenőrizhetetlen hír szerint Craiovából jön az új adminisztrátor, — Caba Gyula állítólagos mellőzése nagy megütközést kelt Aradon.

(Arad, január 20.) Beszámolt az Aradi Közlöny annak idején arról, hogy január elsejével Pop Marcus aradi pénzügyigazgatót nyugdíjazták és Caba Gyula pénzügyigazgató-helyettest bízták meg az aradi pénzügyigazgatóság vezetésével. Mindenki arra számított, hogy a megüresedett pénzügyigazgatói állásra Caba Gyulát fogja kinevezni a miniszter, mert Cabának multja, hivatali ténykedése és szakképzettsége minden tekintetben predestinálja erre a pozícióra.

Ma legnagyobb meglepetésre a pénzügyigazgatósághoz Bucurestiből érkezett hír szerint az új pénzügyigazgató kinevezése megtörtént, és a craiovai pénzügyigazgatóság egyik ve-

zető tisztviselőjét nevezték ki Aradra pénzügyigazgatónak.

Ez a hír egyelőre még megerősítésre szorul. Mindenesetre nagy feltűnést és megütközést keltett a bucaresti-i híradás, mert Caba Gyulánál, alkalmasabb embert erre a pozícióra nem találhattak volna. Régi tisztviselő, aki ismeri a helyi viszonyokat, aradmegyei adózók körülményeit, a telekkel anyanyelvükön érintkezni tud, amikből mind csak az állam látja a hasznát. Hisszük, hogy mégis kedvező elintézését fog nyerni az aradi pénzügyigazgatói állás betöltése és végeredményben mégis Caba Gyula marad a pénzügyigazgatóság élén.

Uccai tüntetés készül Bucurestiben egy randevu-hely ellen.

Mulatóhely a templom és egy leányintézet között. A rendőrség beavatatta a randevu-helyt, me y azonban vigán működött tovább.

— Küldöttség a miséről a rendőrségre. —

Bucurestiből jelentik: A főváros egy városrészét különös eset tartja izgalomban. A str. Barzai 39. szá. alatt egy templom és egy leányintézet közé ékelve áll a főváros egyik előkelő randevuhelye, amelynek Radulescu asszony a tulajdonosa. A környék lakosságának és főleg a templom hívőinek feljelentésére a rendőrség két héttel ezelőtt lezáratta a randevuhelyet és csak annyit engedett meg Radulescu asszonynak, hogy a ház egyik szobájába lakhasson. A ház elé rendőrszemeket állítottak.

Ez volt a helyzet, csaknem két héttel min.

a mult hét végén ismeretlen okokból el-tűnt a rendőrszem, kigyulladtak a ház ablakai, a kapu előtt estéknként ismét ele-

gáns autók állottak meg és a vállalkozás másodvirágzásnak indult.

Az ucca lakossága megütközéssel tapasztalta a váratlan változást és elégedetlenségük a kérdéses ház melletti templomban tartott mise után robbant ki.

Tegnap délelőtt Marinescu lelkész vezetésével népes küldöttség kerelkedett fel a miséről, amely a rendőrségen követelte a randevuház azonnali bezárását. A küldöttség elő-

adta, hogy amennyiben ezen a héten be nem zárulnak ismét Radulescuné vendégfogadó kapu, úgy a jövő héten több százra menő tömeg uccai tüntetést rendez.

A fővárosban most érdeklődéssel várják, hogy miképp fog végződni a különös konfliktus.

— Az aradi Zsidó Nőegylet második teadélutánja. Vasárnap délután tartotta meg az aradi Zsidó Jótékony Nőegylet második teadélutánját a Központi-szálloda összes termében. A délután, amelyen tombola is volt, kitűnően sikerült tombolát: egy valódi Rosenthal-szervizt, Kotzander Lizi aradi urileány nyerte meg. A mulatság a hajnali órákig tartott. Lévai-Lammert jazz-bandjének zenéje mellett. A teadélután igen szép összeget juttatott a jótékony célra.

Köhögés, tüdőhurut

leghatásosabb ellenszere a dr. Földes-féle Pentasóln sirup. — Készíti dr. Földes-gyógyászorlar, Arad.

— Az aradi kávécsok felebbeznek a kávéházi cikkek maximálása ellen. Jelentette az Aradi Közlöny, hogy Aradváros maximálni fogja a kávéházi árakat. Kiderült, hogy azért vált szükségessé a maximálás, mert nemrég Aradon járt egy belügyi vezérfelügyelő és megállapította, hogy az országban sehol sem olyan magasak a kávéházi árak, mint Aradon. Ertesülésünk szerinti, a kávéháztulajdonosok a maximálás ellen felebbezni akarnak a belügyminiszterhez azzal az indoklással, hogy a kávéház luxus és aki ott fogyaszt, az megfizetheti a kért árakat is.

— A Gutenberg-Otthon műsoros estje. Szombaton este tartotta a Gutenberg-Otthon 10-ik műsoros estélyét, a közönség nagy tetszése mellett. Nagyszerű magánzsámaikkal kiténtek: Kvasznitska G. rendező, Molnár L., Szabó Böske, Betgincz Magdus, Szentjobb L. és Trímfa L. Ruda Inci táncának, ifj. Máty Sándor hegedűjátékának és Demian György szavalatának is sokat tapsoltak. A gazdag műsort tánc követte, mely a reggeli órákig tartott.

— Be kell jelenteni az autókat a pénzügyigazgatóságon. A pénzügyminisztérium felszólítja az összes automobiltulajdonosokat, hogy haladéktalanul jelentsék be a pénzügyigazgatóságon autójuk nagyságát, súlyát, löreejét és rendszámát.

Mielőtt hazulról elmegy, tegyen százába egy ANACOT pasztillát, hogy az időjárás kellemetlenségeitől mentesüljön. — Egy fiola ára 37 Lei.

Sar-hoopök
kókusz lábtörők olcsó árak mellett
LINOLEUM áruházban
STECKL ADOLF cégnél
Bucuresti ARAD Brasov.

— Halálozások. Pless Alfréd tegnap reggel, hosszas szenvedés után, 57 éves korában meghalt. Elhunytát kiterjedt, előkelő rokonság és ismerőseinek, jóbarátainak hatalmas tábora gyászolja. Temetése holnap, kedden délután 3 órakor lesz a Lázár Vilmos-ucca 3., Zrinyi-ucca sarkán lévő gyászházból.

Bodor Jenő nyugalmazott királyi főördőtanácsos január 19-én hetvennégy éves korában rövid szenvedés után meghalt. Temetése 21-én délután három órakor lesz a felsőtemető halottasházából. Bodor Jenő halálát nagy és előkelő család gyászolja.

Özvegy Fischer Ferencné urnő hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 21-én délelőtt 11 órakor lesz a Strada Teodor Ciontea (Pöltenberg Ernő-ucca) No. 11. gyászházból.

E hó 19-én, vasárnap délután helyezték örök nyugalomra Henn Béla nyug. igazgató-tanítót, aki 73 éves korában hunyt el Resicán, hosszú szenvedés után. A megboldogult, aki igazgatója volt a Resicai Első Takarékpénztárnak, előkelő szerepet vitt Resica társadalmi életében. Henn Bélát nagy családja és kiterjedt rokonsága gyászolja.

— Az Italmérsi illetékek beiltozési módzata. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara az érdekelték tudomására hozza, hogy a pénzügyminisztérium január hó 16-án kelt 11921 számú és a pénzügyigazgatósághoz intézett távirati rendeletével megengedte, hogy az italmérsi illeték az 1930. évrte négy részletben legyen fizethető és pedig az első részlet január 16-ig, a második április hó 1-ig, a harmadik július hó 1-ig és a negyedik részlet október hó 1-ig.

Aki flatalságát tartósan fent akarja tartani, reggelre, uzsonnára rendszeresen OVOMALTINE-t fogyasztson.

— Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleményei. Értesítjük az esküt nem tett és ez okból elbocsátott tisztviselőket, kiknek állampolgársági okmányaik az u. n. „dovada” helyettesíti és ez okból az esküt nem vették ki. sürögösen kérjenek az illetők az állpári hivataltól elutasító határozatot, hogy a törvényben biztosított szerzett jogaik védelme tárgyá- képezze. Az elnökség.

— Előadás a lipcsei vásárról. Szerdán, 22-én este 9 órakor Angerbauer Jenő, a lipcsei mintavásár erdélyi megbízottja propaganda-előadást tart az idei lipcsei vásárról érdekes film vetítése keretében az Iparos-Otthonban.

— Az ékszer. A gyémántbányák rémségeitől a királyi ékszeresek kalandos pompájú pályafutásáig széles skálán fut az ékszer az emberiség történetében. Bár, kőkortól csökevény, amely ahelyett, hogy kihalt volna, a kultúrával együtt nőtt, fejlődött és dagadt óriási méretű kultúrára, ugyiszlóván a hálványok hatalmával. Az ékszeresek problémájának titokzatos asztrológiai jelentőségüktől a modern ékszer történelméig rengeteg változata van és a Lantos Magazin legújabb száma mindeme változatokat felöleli és emellett százszínű, gazdag tartalmával kéthetes szellemi üdülést jelent olvasóinak. A Lantos Magazin havonként kétszer jelenik meg. Ára számonként 40 lel. Mutatványszámot kérhet bárki a Lantos Magazin romániai kiadójától: Cluj, Calea Victoriei No. 35.

A magyarok engedékenysége megmentette a hágai konferencia sikerét.

Bethlen István gróf az utolsó pillanatban tette meg békülékeny javaslatát. — A megegyezés részletei. — Magyarország hozzájárul a közös kassza alapjaihoz és ezzel szemben visszanyeri pénzügyi függetlenségét. — Bethlen küzdelme Titulescuval és Benessel. — A nemzetek hozzájárultak a döntőbírói elvhez.

A mai záróüléssel véget ért a hágai konferencia.

(Hága, január 20.) A vasárnap izgalmas napja volt a konferenciának s a lázas tanácskozások végre is eredményhez vezettek, amely megmentette a konferencia kilátástalannak tetszett befejezését. Dél előtt, délután, sőt éjszaka is folytak a tanácskozások a zöld asztalok körül, különösen a magyar kérdés megoldásán fáradoztak és a hajnali órák meg is hozták a sikert: gróf Bethlen István engedékeny magatartása megegyezéshez vezetett. A békülékeny magyar magatartás kettős sikert eredményezett a magyaroknak. A külföld, a nagyhatalmak meggyőződtek arról, hogy Magyarországon meg volt a jó szándék a kérdés nehézségeinek leküzdésére, másrészt aránylag kis áldozattal feloldozhatta a multat és visszanyerte pénzügyi szuverénitását. A hágai konferencia utolsó akkordjairól a következő tudósításunk számol be:

A délelőtt 10 órakor újra összeült Keleti Jövátételi konferencián Loucheurt, miután exponéját mondta, értesítették, hogy Bethlen István grófnak fontos közlendő van. Loucheur erre a szomszéd terembe sietett, ahol Bethlen gróf a többi között kijelentette, hogy

Magyarország hajlandó bizonyos összeggel hozzájárulni a közös kassza B-alapjához,

amely az 1943. után Magyarország részéről teljesítendő kötelezettségek fedezetére szolgál. A közös kassza A- és B-alapból áll, az első a rendezett, a második a mindaddig rendezetlen kérdések fedezésére szolgál, így például a 150 magyar optáns ügyének fedezésére is.

Bethlen grófnak egy másik és fontosabb javaslata azt tartalmazta, hogy a vegyes bíróságok határozatai felett a nemzetközi bíróság döntson végérvényesen.

Ezt a javaslatot már belevonták a délutáni, majd az éjszakai tárgyalásokba, amikor a megbeszélések előterében még az a gondolat állt, hogy a nem-agrár perekben azoknak az elvi kérdéseknek tekintetében, amelyekről a vegyes döntőbírói bíróságok még nem hoztak döntést, a hágai nemzetközi állandó bíróságot tegyék meg felbontó fórumnak.

Kizárólag a magyarok részéről megnyilvánult engedékenység, magyarán az, hogy a tárgyalások hajnalban megegyezést jelentő eredményt produkáltak a magyar jövátétel ügyében. Külön megegyezés jött létre az agrár-perekben is és itt 240 millió a megállapodás szerint fizetendő összeg.

A megegyezésnek természetesen leglényegesebb pontja a jövátételi összeg fizetése, meg az, hogy az egyezés értelmében Magyarország visszanyeri teljes pénzügyi szuverénitását. Magyarország 1943-tól 1966-ig évenként 13 és fél millió aranykoronát fizet. A minden évben fizetendő összeg szisztematikusan emelkedik, de végeredményben 1943. után Magyarország kevesebbet fizet,

mint az utolsó esztendőben. Ez az összeg összesen 87 és fél millió lejt tesz ki, amit a nemzetközi jövátételi bank azonnal eszkomptál. A magyar részről történetű fizetéseket az A-alaphoz fogják csatolni és azt a nagyhatalmak fogják 240 millió aranykoronára kiegészíteni, még pedig olyan módon, hogy lemondanak a magyar jövátételből megillető részükről és ezt az összeget a nemzetközi

Erdélyi magyar irodalmi egyesületek felolvasó ülése Nagyváradon

Az aradi Kölcsey-Egyesületet Szöllősi István titkár képviselte.

A Szigligeti Társaság vasárnap délelőtt a Katolikus Kör nagytermében felolvasó ülést rendezett, melyen az erdélyi magyar irodalmi egyesületek képviselői voltak az előadók. Dr. Némethy Gyula kanonok elnöki minőségben szép szavakkal köszöntötte a testvéregyesületektől érkezett előadókat, kik közt első volt Kunz Aladár, a finom tollú író és a mind művészibbé váló „Erdélyi Helikon” szépirodalmi folyóirat szerkesztője. Gyulai Pál fiatal házasságának bájosan megírt pár jelenetével virtuozlélekrájt adott. Hosszantartó zajos tapsal jutalmazta a közönség az előadásban is előkelő író, aki vasárnap este az aradi Kulturpalotában fogja egy újabb novelláját a Kölcsey-egyesület közönségének felolvasni. Kunz után a nagyváradi Kölcsey-egyesület képviselőjében dr. Schweighoffer János piarista plébános nagyhatású szabadelőadásban fejtette ki a megváltozott időkhez alkalmazott magyar nyelvés irányait. Nyire József, az Erdélyi Irodalmi Társaság főtitkára egy novellás jelenetben oly megjelölő erővel változta a nyomortól hajtott uri orvadász eredeti élményét, hogy lélekzetfojtva hallgatták. A nemrég Aradon is ünneplő író zajos tapsokat kapott. Utána az aradi Kölcsey-egyesület főtitkára, Szöllősi István köszöntötte a Szigligeti Társaságot azért, hogy együttes munkára hozta össze a magyar irodalmi egyesületeket, azután tetszés közt fejtegette negyedórás előadásában, milyen nagy jelentőségű ma az anyák kulturálisváltása a magyar nyelv és benne és általa az egyetemes emberi műveltség sajátos részeként élő magyar érzés és gondolkodás fejlődésében. Az irodalmilag is nagy értékű előadást a hallgatóság zajosan megtapsolta és meleg ünneplésben részesítette az aradi Kölcsey-egyesület kitünő főtitkárát. Befejezte az előadásorozatot S. Nagy László kolozsvári író, Nagyvárad és Kolozsvár utolsó tízevi irodalmi viszonyairól adott élénk képével. Az elnöki dr. Némethy minden előadónak a közönség tapsalval válaszó hangon mondott köszönetet.

Délután a matinén nem szerepelt kiküldöttétekkel megszorított egyesületi képviselők a Szigligeti Társaság helyiségében arról tanácskoztak, mint lehet a magyar ifjúság irodalmi műveltségének biztosítására a városokban azt megvalósítani, amit az aradi Kölcsey-egyesület novemberben a rendszeres irodalom-

jövátételi bank eszkomptálja. A második B-alapot a kisantant államai állítják össze. Ha a két alap nem elegendő, akkor a kisantant-államok pótfizetést fognak eszközölni.

A vegyes döntőbírói bíróságokat, amelyeket a kisantant-államok elismertek, két semleges bíróval fogják kiegészíteni és így annak öt tagja lesz. A hágai nemzetközi bíróság pedig megkapja felebbviteki fórum jellegét.

Az éjjeli ülés drámai fordulatokban bővelkedett. Marinkovics nem vehetett azon részt és Bethlen Benessel és Titulescuval mérközött. A magyar kormány felhatalmazást kapott a nagyhatalmaktól, hogy bejelentse a parlamentben, hogy a nagy rekonstrukciós kölcsön elhelyezésében saját piacokon a nagyhatalmak támogatni fogják a magyar kormányt. A 240 milliót 4 és fél százalékos kötvényekben emittálják és Párisban kerülnek kibocsátásra. Ha az utódállamok az elkobzott birtokoknak egyes részeit visszaadják, akkor a 240 millió alap csökkenni fog.

Az értekezletről 14 pontot tartalmazó zárvőjegyzőkönyvet vettek fel. Az első pont a német, a második az osztrák, a harmadik a belga, a negyedik a magyar, az ötödik a cseh megállapodást tartalmazza. Ezek a lényegesebbek.

Hágából jelentik: Tizennyolc nap tanácskozás után mai délután fél öt órakor tartotta meg a konferencia záróülését. Az ünnepélyes külsőségek között megtartott ülésre beengedték a nagyközönséget is. Jaspár a konferencia elnöke felolvasta a holland királynőnek küldött hódoló táviratot. A konferencia jegyzőkönyvei tizenhárom okmányt és több függelékkel tartalmaznak.

ismertető ingyenes előadásokkal megkezdett. Tabéry Géza nagyváradi író alaposan kidolgozott tervéről folyt a mélyreható tanácskozás, melyben többször hivatkoztak az aradi példa tanulságaira. Határozatba ment, hogy július és augusztusban egyelőre Arad, Nagyvárad, Nagyvárad, Szatmár, Kolozsvár, Marosvásárhely és Temesvár irodalmi egyesületei közösen gondoskodnak előadókról és a szükséges költségek előteremtéséről. A terv szerint az előadók a magyar irodalomtörténet általuk kiválasztott anyagával végigjárják a nevezett városokat, így hat hét alatt minden város ifjúsága történelmi fejlődésében ismeri meg a magyar irodalmat. Az adminisztráció további teendőit a Szigligeti Társaság vállalta. Peredy György alelnöki-főtáskárral az élen. Este látogatott ünnepi vacsorát rendezett a Szigligeti Társaság az irodalmi társaságok képviselői számára.

Eltemették Rudas Bandit.

A színészek, újságírók és a nagyközönség zokogó részvételével utolsó útjára Arad kedvenc színészét.

(Arad, január 20.) Az aradi magyar színészet halottját: Rudas Bandit ma délután a kollégák, a barátok, ismerősök és a közönség széles rétegének bensőségesen megnyilvánuló részvétel mellett helyezték nyugalomra az aradi zsidó temető halottasházából. Nagy embergyűrt állta körül a színtársulat népszerű neveltetőjének ravatalát és fel-felcsukló zokogás jelezte, hogy az akit nemsokára átadnak az anyaföldnek, valahogy nagyon a szív mélyéből szakadt ki.

A színtársulat tagjai testületileg kivonultak a temetőbe, ahol dr. Vágvölgyi Lajos poétikusan szép bucsuztató szavai után Győző Alfréd, a színtársulat művésze mondott a kollégák nevében utolsó istenhozzátót Rudas Bandinak, aki nem ment el, csak elszereződött egy másik társulathoz, oda, ahol nem is jobb a gázi, de ahova mindnyájan követni fogják.

Az Erdélyi és Bánsági Népkétségségi Újságíró-Szervezet aradi csoportja is elhozta kegyeletét értesít Rudas Bandi végtisztességéhez. Az újságírók nevében dr. Reicher Jenő hírlapíró bucsuzott Rudas Banditól. Ezután megindult a temetési menet és csakhamar a fiatalon elhunyt Rudas Bandi földi porhüvelyét befogadta a sírgödör. Egy igaz, szeretett színésszel kevesebb lett. . . .

A Fehér Keresztben jan. 25-én 9 órai kezdettel Sváb-hát. Belépő-jegy 60 Le! Családijegy 150 Le!

A csuklók merevsége ellen

A merev csuklók hajlékonnyá válnak és ismét rendeződnek a Sloan's Liniment által.

Dörzsölés nélkül beszívódik s megbozza a kívánt könnyebbülést és enyhítést csuklómerevségnél, izomfájdalmaknál és megviselt idegeknél.

A gyulladások azonnal eltűnnek s a merevségnek és fájdalomnak nyoma sem marad.

Reumát, inzsbát, isiást, derékfájdalmat és minden hasonló fájdalmat meggyógyít a

SLOAN'S LINIMENT.

Sloan's Liniment
Megszünteti minden
fájdalmat

Bethlen György gróf Aradról üzen Vaida belügyminiszternek.

„A miniszter ur azt akarja, hogy a magyarság csapjon el bennünket, „népünk farkasait.“ — „Magyar hittel valljuk, hogy mindenkor a legjobbat akarjuk megtenni népünkért.“ — **Leikes felszólalások a Magyar Párt vasárnapi bankettjén.**

(Arad, január 20.) Vasárnap, a hatalmas sikerű népgyűlés után a Magyar Párt vezérkara a Fehér Kereszt éttermében gróf Bethlen György tiszteletére bankettre gyűlt össze. Az izléselesen megterített asztalok körül több, mint százán foglaltak helyet.

Az első felköszöntőben Ijártó Sándor bázterindi református pap tolmácsolta annak a becsületes szántó-vető népnek az üdvözlését, amely a fekete föld öléből verejtékes munkával teremtő elő a mindennapi kenyeret valamennyiünk számára.

Dr. Barabás Béla megemlékezik arról, hogy 20 év előtt ott járt a Bethlenek ősi kastélyában, ahol az arcképcsarnokban tizenhét Bethlen-ös néz le az unokákra, akik részt vettek az 1848-as szabadságharcban. Ennek a csodálatos gyűjteménynek történelmi levegője még most is lelkebe áramlik és boldognak érzi magát, hogy mint talán utolszor megválasztott elnök, kihúlni készülő szívének utolsó melegével is odafordulhat egy Bethlen-ivadék elé és arra intse az ittlévő magyarokat, hogy támogassák országos pártunknak nemes elnökét.

— Mert — fejezte be beszédét dr. Barabás Béla — *ahogy ti támogatjátok Bethlen György grófot, úgy fog segíteni titeket is a nemzetek felett élő hatalmas Isten.*

Dr. Barabás Béla megható beszéde mély hatást váltott ki a hallgatóságban.

Ezután gróf Bethlen György állott föl: — Igazság szerint — kezdte beszédét — nem helyénvaló, hogy felszólalok, mert hiszen ezen a banketten azok számára kellene rendezni ezt a jogot, akik a délelőtti gyűlés folyamán hallgatásra voltak kárhóztatva. Azonban szükségesnek tartom, hogy innen a fehér asztal mellől *üzenetet küldjek egy helegése folytán távollevő miniszter urnak, aki minket népünk farkasainak nevezett. En nem akarok itt most az állatmesék divatjátmult stílusával előjönni, de mégis az az impresszióm, hogy ez az állattanulmányi kijelentés körülbelül azt akarja éreztetni, hogy a magyar tömegek csapják el az ő mostani örököket, hogy azután a miniszter ur felügyelete alatt szelidített örökökkel helyettesítsenek minket. Mi bizunk a mi népünkben és nem hisszük, hogy holmi kócos állattanulmányi problémák kedvéért ilyen helyettesítésre gondolna.*

Mi, akiket a vezetéssel megtiszteltek, mindig érezzük felelősségünk nagy súlyát és magyar hittel valljuk, hogy mindenkor a legjobbat akarjuk megtenni népünkért.

Bethlen gróf beszéde frenetikus hatást váltott ki a bankett résztvevőiből. Dr. Willer közsej emelkedett ezután szólásra.

— Az utolsó szónok dolga mindig a legnehezebb, — mondotta Willer — előle már mindent elbeszéltek. Neki csak egy anekdota maradt.

Elmond egy anekdotát a szülész-professzororról, akinek gyenge tehetségi fia átvérge-

dik az orvosi vizsgákon, de a prakszisban beállnak a bajok. Az első szülésnél nemcsak az anya és a gyermek, de a közelben aggodalmaskodó férj is áldozatul esik a kapkodó szülész késének. A második szülésnél az ügyes fiú nagy diadallal jelentette az apjának: „Az apa él.“ Ilvesféle a haladás ezidőszert a ki-

Párbaj az erdélyi szépségkirálynő tánca miatt.

Kinos botrány egy kolozsvári étteremben. — Pisztolypárbaj, golyók nélkül.

(Kolozsvár, január 20.) Néhány héttel ezelőtt kinos feltűnést keltett Kolozsvárott egy botrány, amely a Newyork-szálló éttermében zajlott le. A szálló éttermében a vendégek táncoltak és a táncolók között volt Biró Ferenc kolozsvári gyógyszerész is, akinek partnernője Pálffy Piroška, az Aradon is jólismert kolozsvári urileány volt, aki az erdélyi szépségversenyben a második díjat nyerte tavaly.

Egy másik asztalnál egy diáktársaság ült, amelynek egyik tagja Birótól átkérte táncosnőjét. Miután az urileány nem ismerte a diákot, Biró nem volt hajlandó átadni táncosnőjét. A táncolni vágyó diák, akiben némi elforvasztott bor is fűtötte az indulatokat, váratlanul neki ugrott Birónak és arcul ütötte. A brutális támadás a teremben kinos feltűnést keltett. Az ügynek lovagias folytatása lett és Biró két kolozsvári sportsman után

provokálta az időközben doktori titlust nyert diákot.

A felek segédel pisztolypárbajban állapodtak meg, egyszeri golyóváltással.

A párbaj a napokban zajlott le a város határában. A szemtanúk állítása szerint a pisztolypárbaj furcsa körülmények között ment végbe. A felek felállottak egymással szemben és a vezető segéd vezényszava után gondosan célzóva, egymásra löttek, azonban a gondos célzásnak csodálatosképen semmi eredménnyel nem mutatkozott.

A felek gyanakodva nézték az ármányos pisztolypárbaj és tüzetesebb vizsgálat után megállapították, hogy a segédek annyira vigyáztak feleik épségére, hogy golyó helyett semmit sem tettek a pisztolypárbajba egy puskaporos fojtáson kívül. A párbajozó felek nem békültek ki egymással, de amint értesülünk, a golyónélküli töltés feltalálójával is összeveszttek.

Hargitay Bertalan magas kitüntetése.

A régenstanács a Román Koronarend parancsnoki keresztjét adományozta az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R.-T. nagytudású vezérigazgatójának.

Kolozsvárról jelentik: Ritka és magas kitüntetésben részesült Hargitay Bertalan, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár r. t. vezérigazgatója. Hargitay Bertalant a régenstanács a Román Koronarend parancsnoki keresztjével tüntette ki. A vezérigazgató kitüntetése osztatlan örömet kelt az egész országban, de kettős az öröm itt Aradon, ahol évekig fejtett küzdőmunkát Hargitay, mint a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank itteni fiókjának vezetője. Aradi munkálkodása csak megbecsülést és tiszteletet szerzett ennek a kiváló seft made man-nek, aki tevékenységével jelentékenyen hozzájárult az aradi közgazdasági élet kifejlesztéséhez. Különösen méltányolják majd a kitüntetést azok, akik az ő csendes és céltudatos, minden feltűnést kerülő, de annál eredményesebb működését értékelni tudják és ismerik, mert hiszen a Román

Korona-rend parancsnoki keresztjét csak igen magas állású politikai vezérférfiaknak adományozzák és kisebbségi kiválóságaink közül eddig az országban Totis Rezső belga kir. konzul és néhai Szana Zsigmond v. angol kir. konzul kapták meg.

Hargitay Bertalan ezelőtt pár évvel a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókjának éléről került az Erdélyi Bankhoz vezérigazgatónak és szivós, megalkuvást nem tűró akaratát párosítva kiváló szaktudásával megteremtette a nagy Erdélyi Bankot, melyet példátlan lendülettel, országos vonatkozásban is első, mindenesetre a legjobban megalapozott, külföldön is elismert intézetté fejlesztette.

Hargitay Bertalan ma az ország több jelentős vállalatának elnöke, vagy igazgatósági tagja; elnöke a Bankszindikátusnak, alelnöke a clujai Értéktőzsdének, igazgatósági tagja a Kereskedelmi és Iparkamarának és sok vonatkozásban irányítója és lelke a közgazdasági életnek. Csak néhány hét előtt tüntették ki Hargitayt a Meritul Comercial si Industrial f. oszt. érdemével, melyhez most ez az újabb ritka és valóban jól megérdemelt kitüntetés járult.

sebbségek életében. Ha valamennyire javult is talán a helyzetünk, de távol állunk attól, hogy elégedettek legyünk.

Szöke János pécsi pártelnök meleg szavakkal élte a vezetőséget. Gyártás Elemér dr. szólalt fel ezután. Elmondja, hogy a választások idején Csikmegyében negyven községet kellett bejárni. Megállapodtak Willerrel, hogy igyekeznek mindenütt mást mondani. A versenyt Willer nyerte meg, jóllehet huszon-négy-huszonöt községig ő is győzte. Ezután éltette dr. Barabát Bélát. Dr. Olosz Lajos kisenői ügyvéd hangoztatja a vidékiek párthűségét és egységét a vezérek mellett.

Dr. Vadász Armand állott fel ezután. Megköszöni a vezetőknek, hogy lejöttek Aradra és ezzel leckét adtak a demokráciából. Történelmi nap a mai, mert a magyarság egy csodálatos egységbe folyt össze.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Kaufmann Sándor kisenői kereskedő felszólalása után Szabó Béni állott fel ezután és példaként hozta fel az 1860-as nagy inséges esztendő, amikor gabonával segítették a nyomorgókat. Erre most szintén szükség volna, de nem történik meg. Nagy Sándor dr. akasztófahumornak nevezte az ő közismert humorát, élteti Takácsy Miklóst, mint legfiatalabb ígéretét a pártnak. Takácsy Miklós köszöni az üdvözlést, de kijelenti, hogy Barabáséhoz feketére vannak invitálva és az idő nagyon előrehaladt. A jó hangulatban eltöltött bankett fél négy órakor ért véget. Gróf Bethlen György és a többi magyar vezérek, akik eljöttek az aradi nagygyűlésre, vasárnap éjjel egy órakor elutaztak Aradról.

Felakasztotta magát Aradon egy nagybányai kereskedő.

Ákasztott ember a Neptun fakertésén. — Kosarik Tivadar kereskedő tragikus halál.

(Arad, január 20.) Megrendítő öngyilkosság történt ma este Aradon. A Kulturpalota közelében posztoló rendőrt az esti órákban értesítették, hogy egy akasztott embert láttak a Neptun-fürdő épületei közelében. A rendőr nyomban telefonált a prefekturára, ahonnan az ügyeletes rendőrkommisszár és a hatósági orvos mentek ki a helyszínre. A Neptun mellett lévő fakertésen megdöbentő látvány tárult szemük elé.

Egy jól öltözött férfi holttestét függött a legmáskor méter magasságban a kerítés kereszt-táján. A szerencsétlen embert azonnal levágták, de már nem volt benne élet.

Megkerült Piron Alice 200.000 leje. Eltemették a szerencsétlenül járt aradi nyelvtanárnot.

(Arad, január 20.) Vasárnap este hat órakor helyezték örök nyugalomra Piron Alicet, a tragikus baleset következtében elhunyt aradi francia nyelvtanárnot. A felsőtemető háttásházánál könnykig meghatott gyászoló csoport gyűlt össze a hűlvő. nedves januári délutánban. Eljötték a szeretett tanárnő koporsójához tanítványai mind, hogy lerójják a távozót iránt kegyeletadójukat. És a könnytelt szemű tanítványok nem jöttek üres kézzel. Mindegyik hozott magával koszorút, vagy néhány szál virágot.

Megjelent a temetésen a távolléni Luxemburgi származó elköltözött vőlegénye is: Baciu Ionel bucaresti-i gyógyszerész, aki hatalmas francia és román trikoloral átkötött koszorút helyezett a koporsóra. Meghatott, zokogástól megszagattott csendben kezdte el Signarovits Agoston minorita lelkész a gyászszertartást, amely után kivitték a koporsót a frissen ásott sírhoz és leeresztették a mélybe. Tompán koppanó göröngyök jelezték, hogy Piron Alice végleg befejezte földi pályáját.

A nyelvtanárnot halálával kapcsolatban olyan hírek terjedtek el, hogy elűnt Piron Alice betétkönyve, amely 200.000 leiről szólt. Ezt a tanárnot nemrég elhunyt párisi nagybátyjától örökölte. Amint megbízható helyről értesülünk, a szóbanforgó betétkönyv nem tűnt el, mert azt abban a szekrényben őrzik, amelyet a hatóság Piron Alice halála alkalmával lepecsételt.

Betörők működtek az éjjel Aradon.

Ha a betörés nem sikerül, jó néhány doboz cukorka is.

(Arad, január 20.) Érdekes betörés történt az éjszaka folyamán Aradon. A betörők a Szabadság-téren lévő Erber és Fleischmann-céget akarták felkeresni. Behatoltak az Apponyi ügynökségiroda pincéjébe, amely közvetlenül az Erber és Fleischmann-cég alatt van. Az üzlethelyiség padozatának egy részét keretezett üveglapok helyettesítik. A betörők arra számítottak, hogy áttörnek az üveglapokat és úgy hatolnak be az üzletbe. Egy üveglapot sikerült is áttörniök, azonban olyan szűk volt a kerete, hogy a betörők nem fértek át rajta. Megpróbálták a vaskeretet szétfeszíteni, de ez nem sikerült.

Erre visszamentek az Apponyi-féle pincébe és felbontottak néhány doboz csokoládét, elfogyasztották azt, majd magukhoz vettek néhány doboz cukorkát és megszöktek. A beto-

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halál körülbelül két órával azelőtt állhatott be.

Az öngyilkos zsebében igazolványokat találtak, amelyből megállapították, hogy Kosarik Tivadar nagybányai fakereskedő. Öngyilkosságának okát egyelőre nem sikerült megállapítani. Valószínű azonban, hogy anyagi zavarok miatt követte el tettét. Kosarik Tivadar 1873-ban született és ruházatáról látható, hogy régebben jó anyagi körülmények között élhetett. A tragikus öngyilkosságról az aradi rendőrség értesítette a nagybányai hatóságokat. A holttestet a felsőtemető halottsházába szállították.

rést ma reggel vették észre és nyomban értesítették a rendőrséget. A helyszíni szemléből megállapították, hogy a betörők nem voltak kellő szerszámokkal felszerelve és valószínűnek tartják, hogy a tettet olyan egyének követhették el, akik a helyzettel tökéletesen ismerősök voltak. A nyomozás ezen az alapon indult meg és kilátás van arra, hogy a betörőket sikerül elfogni.

Cusman Miklóst szabadlábra helyezték

Elhagyta az ügyészség fogházát a Müller-ügy harmadik gyanúsítottja.

(Arad, január 20.) Ismét szabadlábra helyezték a Müller-féle sokmillsós vasuti panama egyik gyanúsítottját és Cusman Miklós vasuti subinspektor elhagyta az ügyészség fogházát. Cusman — aki ellen az volt a vád, hogy ő hozta össze Müller Edét Fofiuval, akinek sikertelen öngyilkossági kísérlete után került napvilágra a nagyarányu visszaélés — hosszú ideig volt vizsgálati fogságban. Közben néhány napig Cusman szabadlábon volt, de a temesvári Procuror General utasítására újból letartóztatták. Cusman védője dr. Sárbu Gheorghe újból kérte védenca szabadlábra helyezését a vádtanács azonban a kérelmet elutasította. Dr. Sárbu a határozat ellen a temesvári táblához felebbezett, ahol szombaton tárgyalták Cusman szabadlábrahelyezése iránt beadott kérelmét. A tábla hosszas tárgyalás után helyt adott dr. Sárbu Gheorghe felebbezésének és megváltoztatta az aradi vádtanács határozatát,

elrendelte Cusman Miklós azonnali szabadlábra helyezését.

A tábla határozatát táviratilag közölték az aradi ügyészséggel. Niculescu vezetőügyész a távirat kézbesítése után értesítette a tábla döntéséről a fogház igazgatóságát és Cusman azonnal szabadlábra helyezték és elhagyta a fogházat. Cusman ellen az eljárás tovább folyik. A főtárgyalásig azonban most már szabadlábon marad, mert a táblal döntés jogerős.

Damaszt kavéskészletek, vászonáruk, paplanok

legelőcsébb beszerzési forrása

Glesinger József és Fia

cégnél Forray-ucca.

Ha meg van hűlve, szedjen Résyl-t.

EZ A LÉGZÉS UTJÁNAK HATÁSOS FERTŐ LENITŐ SZERE, AZONKIVÜL HELYREÁLLI TŐJA A TÜDŐNEK.

A világ legnagyobb orvosai ajánlják v édekezésűl és megelőzésül idült nátha, bronchitisz, köhögés és nátház esetekben.

SZIRUP ÉS TABLETTA.

Minden gyógyszerárban és drográrban kapható!

Resyl

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

Özv. Bodor Jenőné szül. nagyidai Kosányi Janka mint felesége és gyermekei Jolán, férjezett Dr. Gorlai Károlyné, Erzsébet, férjezett zöldezi Szathmáry Béláné, Margit, férjezett Mai Arthurné, Magda és László, úgy a maguk, valamint számos rokon, ismerős és jóbarátok nevében mélyen megtört szívvel tudatják, a felejtethetlen jó férj, édes-apa, nagyapa, após, rokon és jóbarát

Bodor Jenő

nyug. ktr. főerdőtanácsos

folyó évi január hó 19-én, életének 74-ik évében, rövid szenvedés után a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történt gyászszos elhunytát.

Az Istenben boldogultnak földi maradványai folyó hó 21-én délután 3 órakor fognak a felső temető halottas házából a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért folyó hó 23-án, d. e. 8 órakor fog a helybeli főtiszt. Minoritátyák szentegyházában az agék Urának bemutatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1930. január hó 19.

Mai Arthur, zöldezi Szathmáry Béla, vejei, zöldezi Szathmáry Judit és János unokái.

„PIETATEA” Iulia Bogcha intreprindere de in-mormantári Arad, Strada Eminescu No. 30. — Telefon 883.

Kár a kedvező alkalmat elszalasztania!

Téli olkkelknél közkívánatra még e héten is **10% engedményt** adunk gyári árainkból.

SI ESEN!

ELBE HARISNYAHÁZ

Arad, Balamare, Brasov, Cernauti, Cluj, Constanta, Dej, Deva, Lugoj, Oradea, Petrosani, Ploesti, Satumare, Sibiu, Targumures, Timisoara, Turda

INGYEN KAPJA

e hó végélg
AZ **ARADI KOZLONY-t,**

ha ma megrendeil. Az előfizetést csak 1930. február 1-től számítjuk.

Multheti keresztretjvényünket megfejtték:

Bodó Árpád, „Buksi“, Avedik D. Árpádné, Igaz Kálmán, Komma Nándorné, Faragó Zoltánné, Pinter Adolf, Grosz Samuné, Baráth Béla, Perleg Hermin, Rozsnyay Ilonka és Etelka, Kovács Ágoston, Kiss Sándorné, Buza Ilonka és Buza Erzsébet, Mattuschek József, Szeifried Jenőné, Zoráné Joanovits Teréz, Hajdu Bandi, Téthy Márta, Hranitzky Gusztávné, Horváth Mária, ifj. Szigmetth Kálmán, Világossy Lenci, Löv Rózsai, Scholz né Heller Duci, Jäger Katalin, Fikker Márta, Botos Blanca, Vig Aladár, Nuszbaum Sárika, Losoncyné Gyürky Imiske, ifj. Majer András, Bogvy György, Nagy Zoltánné, Neszmerák Vilma, Szatmáry Ferenc, Puscás Berta, Popovici Ida, Virágh Rózsa, Török Irénke, Mécsáros Ilonka, Molnár Joli, Mayer Marianne, Kolozsváry Csibi, öz. Aknay Andorné, Kolumbán Endre, Maresch Jusztin, Ivanits Miklós, Weiss József, Schmidt Baba, Wolf Gusztávné, Reichel Erzsébet, Roth Sándor, R. Balogh Aranka, P. Vass Sarolta, Adok Vica, Fáy Gyuláné, Ováry Edit, Farkas Zoltán, Beregi Erzs, Horváth Zsuzsika, Maria Gh. Farcasiu, Kalmár Tiborné, Princz János, Kurjatkó Endre, Tenczlinger László, Pap Gyuszi, Stéger Sándor, Sensendorf József, Müller Manyi, Limbeck Jenő, Brunner Kácsi, Vajda Manca, Burza Emilné, Serb György, Bulyáki Mátyásné, Juhász Rózsai, Konicekné Szuchy Ida, Rosenczweig Klári, Kubdebó Juci, Salamon Bertalan, Szező Szilárd, Tóth József, Schaefer Gézné, Wurditsch Mla, Liebhardt Károlyné, Szarka Lászlóné, Vidéki Gabi, Manciu Aurél, Károly György, Rámer Rózsai, Balcsó Boriska, Bartha Klári, Jonasz Ernő, Kiss Ilonka, Farkas Margit, Salamon Böske, Jakabffy Tivadár, Wohlberg József, Molnár Nóra, Waldmann Pál, Zöldi Istvánné, Mayer Ferenc, Basch Maca, Werschling Baby, Edl Margit és Irén, Grünwald Jenő, Zih Józsefné, Aridon Tócor, Gruber Baba, Gruber Margit, Andrejko Laci, Zachariás Micike, Szakolczay Sándorné, Hönigesz Cica, Klein Margit, Verlein Ella, Szentmiklóssy Bobó, Marossy Irénke, Rácz József, Szabó Baba, Schanner E. Jenő, Kincs Ernő, Dus Lajos, Pinter Ilonka, Weisz Magda, ifj. Barta János, Illenz Tibor, Urbányi Emmy, Rusnacu Constantinné, Záborszky Amanda, Bedó Margit, Pály Margit, Grünfeld Márta, Vadassy Böske, Oppenheim Annus, Berta Mici, Berta Károlyné, Schwartz Izsóné, Bartha Nusi, Csányi Piroška, Epstein Eliz, Oláh Erzsike, Kovács Alexandru, Ardelean Mária, Ráskai Miklós, Ehrenfeld Miklós, Rösenfeld István, Török Péter, Pala-

dics János, Pilez Lajos, Laza Márton, Guttman Sárka, Berzován I. Emil, Engel József, Hegedüs I. Zoltán, Pursch Ketty, Gyürky Ica, öz. Simon Lajosné, Gara Ida, Cristea Mariska, Nádrai Aurélné, Delia Stoinescu, Berzován Jonelné, Gács Tibor, Biró Rózsika, Finkelstein Rózsai, Finkelstein Iréne, Fischer Margit és Goldmann Panni.

MULTHETI KERESZTREJTVENYUNK HELYES MEGFEJTÉSE. Vizszintes sorok: 1. Te nem ismered Verát, 16. Saguna, 17. Augur, 18. Esetem, 20. Zirén, 21. Sutóben, 23. Ékiti, 24. Ene, 25. Inába, 27. lidis, 29. Len, 30. Reso, 32. Alemannok, 34. Romi, 35. Eh, 36. Cet, 38. Ruryk, 39. Rio, 41. Es, 42. Beham, 44. Rei, 45. Heide, 47. Nora, 49. Les, 51. Tak, 52. Ilat, 54. Elena, 56. Nu, 57. Teil, 59. A néne, 60. Kds, 61. Régen és most, 63. Ver, 64. Sacra, 66. Eset, 67. Ag, 68. Blüme, 70. Ztia, 71. Ars, 72. Ram, 74. Aiol, 75. Adoma, 77. Asa, 79. Tetet, 81. Nd, 83. Oka, 84. Odera, 86. Déd, 87. Dó, 88. Terr, 90. Karabiner, 93. Itok, 95. Amo, 96. Siber, 97. Zigen, 99. Ems, 100. Nabat, 102. A másoló, 104. Aerié, 106. Ironia, 108. Uszni, 109. Dereng, 110. Szilveszter éjjele. — **Függőleges sorok:** 1. Taine H., 2. Egres, 3. Nué, 4. Enni, 5. Ma, 6. Sauber, 7. Mutamur, 8. Egó, 9. Rubinyi, 10. Ereink, 11. Ve, 12. Esés, 13. Rek, 14. A tilo, 15. Tete, 16. Szeretnek szántani, 19. Miniszterelnökség, 21. Sál, 22. Ndo, 26. Natal, 28. Ikrok, 31. Ocean, 33. A rejtétt seb, 34. Rodin, 37. Eh, 40. II, 42. Brescia, 43. Menger A., 45. Halogat, 46. Elévült, 48. Oldat, 50. Suess, 51. Timár, 53. Anemo, 55. Ara, 58. Es, 59. Atb, 62. Ne, 65. Rador, 69. Laedi, 71. A maki, 73. Medre, 76. Ok, 77. Adarász, 78. Arizone, 80. Té, 82. Demars, 84. Oremus, 85. Anilir, 87. Domine, 89. Roboz, 91. Aba, 92. Ego, 94. Terel, 96. Stil, 98. Naci, 101. Ami, 103. Szt, 105. Ere, 107. Av, 109. Di.

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

KEDD, január 21

Bucuresti 21.45. Rádiózenekar. — Berlin. 20.30. Rádiózenekar. — Katowice. 20.50. Operaközvetítés Posnanból. — Köln 21.15. Ebert Frank: „Csoda doktor akarata ellenére“ című hangjátéka. — Leipzig. 21.30. Kamarazene 22.15. Matiesen Emil modern dalai. — Milano. 1.30. Torino 1.40. és 2. Közvetítés Torinóból

és tánczene. — Mor. Ostrava. 17.30. Hangverseny, 18.30. Szórakoztató zene. — Prága 21. Operaszínek Nardenova Ada operaénekesnő és a rádiózenekar közreműködésével. 22. Katonazene 23.15. Zene az autoklubból. — Wien. 21. Pataky Kálmán kamaraénekes ária- és dalestje. Utána különböző korszakok tánci és táncdala. — Budapest. 10.15. Michailoff balalajka zenekarának hangversenye 1.05. Hangverseny. 6. Krausz—Molnár—Vincze-trió hangversenye. 7.55. Rádióamatörposta. 8.30. A m. kir. Operaház előadása: „Figaro házassága“. 11.30. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházban.

SZERDA, január 22

Bucuresti 17. Szórakoztató zene. 20.45. Donizetti: „Don Pasquale“ című vigerája az Operaházban. — Leipzig. 17.30. Szólisták hangversenye. 22. Szimfonikus hangverseny. Utána: Tánczene. Mor. Ostrava. 12.30. Gramofon 13.30. Déli zene. 18.30. Hradill zongoránművész játéka. — Varsó. 18.45. Bécsi zene. 20.25. Gramofon. 21.30. Neermann Hans lantművész hangversenye. 1. Tánczene — Wien. 16.30. Szórakoztató zene. 21. 1. Winterl János osztrák munkásköltő műveiből olvas fel. II. Aradat a Mississippin, hangjáték. Utána szórakoztató zenekar. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 1.05. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 5.20. Csermely Gyula novellája: „Tizenégyévi özvegység után“. Felolvassa a szerző. 6. Dr. Knapp Oszkár előadása: „A magyar üveggyártás a multban és a jövőben“. 6.30. Szórakoztató zene (zenekari hangverseny.) 9.15. „Emlékezés Kern Aurélna, a magyar rádió első zenei tanácsadójára“. Irta és felolvassa Lajtha László dr., a Nemzeti Zenede tanára. 9.50. A Melles magyar vonósnyegyc hangversenye. Utána: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye a Baross-kávéházban. 11.45. A m. kir. 1. honvédelmi vezred hangversenye.

Az ERDELYI ELET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

A szerkesztésért ideiglenesen **SALGÓ HENRIK** felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbelveggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

HÁZASSÁG.

SEBESTYÉN Imre törvényesen bejegyzett irodája Budapest, Király-u 51. diszkrétan és eredményesen közvetít házasságokat. Válaszbélyeg küldendő 10 lej.

GYARTULAJDONOS leánya férjhez meume készpénzzel és földbirtokkal. Ismerkedést létesít: SEBESTYÉN.

ALKALMAZÁS.

FIATAL KERESKEDELMI TISZTVISELŐ, ki nyelveket, gyors és gépirni tud, iparvállalatnál keresetlik. Ajánlatok eddigi működés feltüntetésével és fizetési igényel. Rudolf Mosse irodába kéretnek. Román nyelv tudása feltétel.

LAKÁS.

KÉT SZOBA, konyha, mellékhelyiségekkel kiadó Str. Caragiale 23. (Csiky G. uccán), elfoglalható február 15-ére. 325

FÖTÉREN kétszobából álló helyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

BELVÁROSBAN, feltétlenül csendes helyen, reggeli és ebéd ellátással keresek tiszta, két szoba, fürdőszobából álló burorozott garconlakást. Ajánlatokat III. számú posta, postafiók 12. 326

FÖTÉREN első emeleti három szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

KÉT szoba, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BÓRGARNITURA, értékes hegedők, szőnyegek, vitrinek, szekreter, komódok, női és férfi bundák, lábszák, szőrmék, antik órák, teli vitrinek, asztalok, székek, paravánok, zongora, girandol, zenélő óra, kredencek, tükrök, ernyőtartó, ísláda, diványpárnák, dupla ágyterítők, storeok, szalon ebédő, hálóberendezések, kézimunkák, kristálytárgyak, disztárgyak, szolon, régi pénzek, régi valódi templomi csipke, stb. eladók. SALGÓNÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

Salgóné bizományi üzlete

Arad, Strada Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota,

bizományba vesz és elad:

antik és modern bútorokat, szőnyeget, disztárgyakat, órákat, porcellánokat, festményeket, complete szobaberendezéseket, szőrméket, férfi és női bundákat

Boros **Kocsz** Telefon **Köszén** 461

aprított **Tüzifa**

„retorta“ **Faszén**

hához szállítva minden mennyiségben kapható:

ALTMANN EDE cégnél

Bul. Reg. Ferd. (Boros Béni-tér) 44.

Rádiókészülékek

◆ **6-18 havi részletfizetésre kaphatók.**

◆ **„SIRIUS“ Elektrotechnikai Vállalat**

Arad, Str. Eminescu 1. (Deák F.) Fehér Kereszt-épület.

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban 1151

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 100

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a v. Zrínyi-uccában kiadó Bővbebet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmetestű és tisztítóüzlet volt, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

ÜZLETHELYISÉG a volt József főherceg-ut és Karolina-uccai sarokházban májusra kiadó. 38

ÜZLETHELYISÉG minden célra alkalmas, ugyan berendezve, villanyos álmással szemben, betegség miatt azonnal átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 323

Spitz Tivadar

tűzfutalepe, volt Varjasy és Pöntenberg-ucca sarkán. Telop-telefon: 749, lakás: 727.

Legolcsóbb napi ár mellett frusit mindenajta **hasáb és dorong**, valamint **aprított tűzifa** házhoz szállítva. Vagyonáttelekben is állatónan kapható. Telefonrendelések azonnal eszkeztetnek.

Egy pár kolerékban jól dolgozó magassabb növésű

tacsót vagy drótszörű foxterriert

keresek megvételre. Esetleg nagyon jó családból származó kölyköt is megvennék. **Bartha János bankigazgató,** Borosneui-Mare, jud. Treiscauue.

BUDAPESTEN

az új **„NEMZETI SZALLODA“**

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott **Központi fekvés (József körut 4.) a Nemzeti színházzal szemben.** TELEFON: J. 20-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Külön étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!

A vidéki társaságok találkozó helye!